

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

౧౯౨౬

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ ఆగస్టు నెల 19 వ తేదీ మంగళవారము

NO. 116

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస బహుళ అష్టమి.

సంచిక ౧౧౬

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయ వధులు.

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
 1/2 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
 పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.
 1/2 పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాషలో
 జరుపవలయును.

జాండా ఫార్మ్యూటికల్

వర్సు

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు
 బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
 388 The Ayurvedic Pharmacists.
 Elphinstone Road, Bombay, 13

అమృతము నకు 1710

ఒక స్క్విజ్ మేడ్ కార్నిష్ బాయిల్ 18 గుట్టలకు
 వలయును. తులం 8000

వై బాయిల్ కు తగినట్టి ఒక ఇంగ్లీషు మేడ్ స్క్విజ్
 ఇంజిన్. తులం 1500

ఒక స్క్విజ్ మేడ్ కార్నిష్ బాయిల్ 1 గుట్టలకు
 వలయును. తులం 8000

డబ్బు, కాలికట్.

Apply to Dutts, Calicut.

చంటి బిడ్డ (1609)

ఇంకా శిశుపోషణము, దాడి, పోషణ, బాల్య
 ను, శిశువుల వికరింపబడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మి
 వతిగారు బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎస్. గ్రంథకర్త. తులం 1.
 విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిపో, మాంతురోడ్, మద్రాస్.

1696 పాకెట్ గడియారము

మిగుల మేలైనది. అందమైనది. ఈ నెల
 లోపుగ తెప్పించుకొనువారికి ఒక ఫాక్స్ టెక్
 కేనా క్లిప్ పుస్తకము బహుమానము ఇవ్వబ
 డును. గడియారము బహుమానముతో సహా
 తులం 8-0-0. మాంతురోడ్ గేట్ వద్ద నుండు, 6-0-0
 V. T. Amball & Co., Sowcarpet Post, Madras.

National Psycho Physical Culture
 University College.
WANTED - STUDENTS
 Fees Moderate, Apply for Particulars
 to:- Prof. B. RAMAJOGA RAO,
 255, Thambu Chetty St, (Upstairs) Madras.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

పిటియందు కొరకాయలొక్క మరచిలను పిసికి
 కావలసినవలె గాలిని నింపుకొని మరను మునుపటివలె పిసి
 కింపవచ్చును.

ఈ యెడల మిక్కిలి సౌఖ్య
 కరమైన తలగడ గడును. ఆ
 క్కరలేనప్పుడు మరనుపిసి
 గాలినింకయు పోయిన
 కేబుల్ గాలి పిటియందు
 గాలి యందుకొనవచ్చును.
 ఇది శిరోభాగ గలవారికిని,
 ప్రయాణికులకును రదితర ప్రవాహావస్థయనకును మిగు
 ప్రయోజనకరమైనది. ఒక పాకెట్ పిటి సౌఖ్యమును పొందు
 తలగడ 1-కి అణాలు 0-8-0, రహస్యపు ప్రత్యేకము.
 (586) చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
 నెం. 6, వెంకటేశ్వర ప్రాంతం, సామలూరు, మద్రాస్.

నవీనము! పరిమళద్రవ్యముల రాజు నవీనము!

ఆటో డిల్ బహర్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆటో
 వాసనయును కలదు. ఆటో కహార్ సారాయి మొదలగువాటి
 యొక్క సంబంధము జాత్రుగాలేదు. వేతిగడ్డలో గాలి చొ
 క్కాయి వైసగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సంవ
 తసము మళ్ళిలోనుంటే యెంత శుభమయిన వాసనను అను
 భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించుదు. ఇతర వాసనలు యే
 వేనియెడల గాలి ఆటో డిల్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాధా
 న్యముగా నిలుచును. ఈవసమే ఒక బుడ్డి వ్రాసిపంపును.
 తులం 1/2 (ద్రామా బుడ్డి 1-కి రు. 0-8-0 } వి. పి. చాన్
 ,, 1 (ద్రామా బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రు. 0-4-0
 ,, 1/2 అవున్సు బుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.
 126 అద్భుత నివారిణి. 100

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
 ఎలక్ట్రా టానిక్ వెర్బు
 ఇది బలహీనులకును నీరనులకును మందు.
 నిద్రలేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మెదడు
 దిమ్మగా నుండుట, పనియం చెంతమాత్ర మిచ్చ
 లేకుండుట, నిశ్చిత్తువ, బలహీనము, ఆయాసము,
 శుక్ల నష్టము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్య
 యులకు, గృహస్థులకు, వర్తకులకు, మనోవ్యాధి
 లకు మొదలగువాటికి ప్రశస్తమైన మందు. బల
 మును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన
 బాగుపడినవారు. నిపుకూడ నేటిదినమే ఒకబుడ్డిని
 కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపుము.
 25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రు. 1-4-0
 40 ,, ,, ,, 2-0-0
 ఆంగ్లో యిండియా డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
 నెం 155, నామూరునీడు పిత్తి, బొంబాయి.

స్వల్పము! సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!! గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచికొనిన మోసము కలుగదు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమోషధము.

తలనొప్పులమాన్యును. జాయువుపోట్లబావును. పొర్చుపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లను బోగొట్టును.
 ఇది యది యనగల నకలదిభమైన శాస్త్రమునకు సంబంధించినది. వనమాంబికలచే హిందూజాతీయులు తయారు చేయ
 బడు మంచిమందు. దీనిని విశేషములలోని అనేకము వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే కలకువలె యోగ్యతా
 కరములు పొందియున్నది. అన్ని దుశాణుములలోను వికృతములు. ఒకపాకెట్ పిటి చూడుడు.

తామర తైలము

తామర, తీట్లు, పినుగగట్టి, దురద, ఉంకరములనంటిచుట్టు, రసికాదుట, వెంట్రుక లూడిపోవుట మొదలగు
 చర్మరోగములను శాశ్వతము చేయుగలదు. రాజారాణి బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. తులం 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

మోహినీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 రులములు నూనెల సీసా 1-కి రు 0-12-0.

దంత చూర్ణము

పండ్లనొప్పులకు దివ్యవధును; శుభావస్థగలిగించును. శర్యసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది.
 దద్ది 1-కి తులం 0-2-0; 12-కి రు 1-2-0 అ.

అమృతాంజనము డిపో,

109, ఫ్రెరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి. 6, తంబు శెట్టి పిత్తి, మద్రాసు.

స్థానికాది వార్తలు

తెలకునిది:—ఈనెల 250,000 రూపాయల మొత్తమునది.

పల్లిసిటీబోర్డు:—చెన్నైలోని పల్లిసిటీబోర్డు ఈనెల 28 వ తేదీ కలెక్షనలను సాగుచేయును.

వైమానిక పాఠశాల:—ఈనెలలోని లాల్ బాల్ పాఠశాలకు పాఠశాలకు వైమానిక విద్యను నేర్పటం కేరళకులను చేయుటకు దొరకనుచు వారిని చూపినది.

జగన్నాథ కృష్ణ, ప్రహ్లాద చరిత్ర:—ఈనెల 20 వ తేదీ బుధవారమునాడు సాయంత్రము 4 గంటలకు ఎగ్జిక్యూటివ్ సీనియర్ కమిషనరీ 4/4 గృహమున బ్రహ్మచారిదంబర భాగవతము (మాన్వతి) ప్రహ్లాదచరిత్రను గూర్చి కాలక్షేప మొనరించెదరు.

దొడ్ల వేంకటాచలయ్యగారు:—వీరు సందేహాత్మకముగా, తమ పేరు పేరులకు, ఉద్యోగములకు తదితరులకు, నియమించిరి. భోజనానంతరము, క. విశ్వనాథయ్య ఎల్. అంజయ్యగారు సభ విశేషములను గూర్చి మాట్లాడిరి.

నిన్ను జాత్యుద్ధారక సంఘము:—ఈనెల 20 వ తేదీ బుధవారమునాడు ఉదయము 8 గంటలకు బ్రాహ్మణ వాసవంధి చెల్లెల్ సీ. వెంకటాచలయ్యగారు ఆధ్యక్షత క్రింద సభ్యులగును. ఎం. కే. శర్మ (మధుర) గారు విద్యుత్తుగూర్చి యుపన్యాసించెదరు.

పోర్టు బ్రెయిరులు:—ఈనెల 21-వ తేదీ గురువారమునాడు 9 గంటలలోపుగా రిజిస్ట్రేషన్ క్లర్కులను 9-30 లోపుగా రిజిస్ట్రేషన్ క్లర్కులను సాయంత్రము 6 గంటలలోపుగా పోర్టుల మొత్తము వుత్తరములను జనరలపోర్టుకు పంపవలెను. తక్కిన పోర్టులను వేళల యా పోర్టులను సరిగ్గా తెలియని రాజధాని పోర్టులను గురించి ప్రకటించిరి.

శ్రీజయంతి ఉత్సవము:—చెన్నైలోని నెల్లూరు నిమేళ వరదా ముత్రియప్ప వీధి 97-వ నెంబరు గృహమునందు 1919 నెంబరు ఆగస్టునెల 20-వ తేదీ బుధవారము ఉదయం 4 గంటలకు శ్రీకృష్ణమూర్తికి తిరువారాధన ఆలంకారములు, తోడనే భజనగోష్ఠిలో తిరు వీధులపైనున్న నాటి సాయంత్రం రి-ఫండుకు వై శ్రీధరగారు పాసనసభయు, సెక్రటరీ బ్రహ్మచారి బ్రహ్మయ్య అయ్యర్ వారి గోష్ఠిలో భజనయు జరుపబడును.

చెన్నై ప్రముఖుల యాద్యోగీయల సంఘము:—వై సంఘమువారు ఈ ఆగస్టునెల 20 వ తేదీనాడు సాయంత్రము 6 గంటలలో, మహానామిగుడిలో 6 గంటలకు సభా కార్యక్రమము. సీ. రాజగోపాలాచార్యులను, జి. పి. కె. కృష్ణమూర్తిగారు, జి. కె. లక్ష్మణమూర్తిగారు, ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్ గారు, జి. ఎస్. సత్యేశ్వరమూర్తిగారు మొదలగు ప్రముఖులు “వనివాండ” విషయమై చర్చించును. అందరూ విశ్వయోగ బ్రాహ్మణులు.

అంధీయ వా సభాధ్యక్షుడు:—ఈనెలలోని మన జగన్నాథ ఆంధ్రమహాసభకు, శ్రీయత గాడిచెల్ల వారి కృష్ణమూర్తిగారు సభ్యునిగా బహుముఖముగా కార్యము సంతకము. తోడూరలో పాపించియుండు బ్రాహ్మణులు నిలయ ప్రకారము సందర్శనను సమహానియని తో మాట్లాడిన భాగ్యము నాకు చేరవలెను. ఈమానవుని స్వార్థ త్యాగము, కార్యక్షేమములను, పరార్థపాతము, మాన్యము సాక్షి సభాసభ్యులు నిలవించు దగినది. ఈ మానవుని యధ్యక్షతన ఆంధ్రమహాసభ జయప్రదముగా గొనసాగు గాత్ర!—దాసరాజు నారాయణరాజు, శ్రీనివాసరావు కండీక.

చెన్నైలో ఉప్పు లైసెన్సు సంఘము:—ఈనెల 11 వ తేదీ సోమవారమునాడు రావుబహదరు జి. నారాయణస్వామి కేష్టిగారి ఆధ్యక్షత క్రింద రామానుజ కూటము (111 వరదా ముత్రియప్ప వీధి బ్రాహ్మణులు) నందు సభ్యులైనది. కర్మములు తురియ్యచున్నది. ఎం. కె. శర్మగారు మాట్లాడిరి. తదితర కార్యక్రమములను పనులకు తెల్లరి. పుష్ప సరిగా ఎండుకులేదు. పుష్ప పాలములలో నీరు నిలిచినది. కాలములలో గూడ నీరు నిలిచినదిగాన నిక పుష్పకుంబు సాగదు లై సెన్సుదారులకు గత రెండు సంవత్సరములనుండియు చాల నష్టము కలిగినదని పాల్కు కమిషనరు గారికి వ్రాయుటకు తీర్మానించబడినది. చెన్నై నాగయ్య కేష్టిగారు మాట్లాడిరి. తదితరములు జరిగినవి. చెన్నై నాగయ్య కేష్టిగారు మాట్లాడిరి. తదితరములు జరిగినవి.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము.
ఎం. ఎల్. డిగ్రీ పరీక్ష.
జూనియర్ (ప్రాథమిక) — అందరు తప్పిపోయిరి.
కాలిబ్రాట్స్ 18, 21, 22, 23.
హిందూ, మహమ్మదీయ లా 26, 27, 31, 32, 36 (2 వ క్లాసు.)

వృత్తాంతములు
(0)
ఇంగ్లీషు మొయిలు తపాలము గొంపోవుచున్న “నెల్లూరు” స్టీమరు 18 వ తేదీ సాయంత్రము బొంబాయిలో బయలుదేరును.

క్రిందటి నెల 31 వ తేదీ ఇంగ్లీషు తపాలా తీసికొని వచ్చుచున్న మార్గాస్టీమరు సోమవారమునాటి సాయంత్రము 7 గంటలకు బొంబాయి చేరును.

కంత్రివార్త ప్రకటనము:—జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా, పోర్చుగలు, స్వీడను, జపాను తేజముల కంత్రి కంత్రివార్త మార్గముల వై నిరవరకుండు నియమములు తొలగింపబడినవి. జర్మనీకిని జర్మను ఆస్ట్రీయాకును బంధము కంత్రివార్తల లండను మార్గమున పోవలయును. వాటికి మాటు 1-కి 1 రూపాయికి అజాల చొప్పున అనగా మునుపటికంటె 4 అజాల అధికముగా చార్జీ చేయబడును.

కాలరెయిలు కేసు:—కాలరెయిలు బండ్లను పట్టాలనుండి తప్పించిరి కొంతమందిమీద చేయబడిన కేసు 18 వ తేదీని ప్రార్థియ్యెను. ముద్దాయిలందఱును తీసింపబడిరి. రాజుమహింగు గారికి 7 వత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. అబ్దుల్ మల్లిక్, గులాముహమ్మదు గారలకు 10 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. అబ్దుల్ హమీదు గారికి అయిదు సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

బొంబాయి రాజధాని మహమ్మదీయ విద్యార్థి సభ:—బొంబాయి రాజధాని మహమ్మదీయ విద్యార్థుల ద్వితీయసమావేశము 17-వ తేదీని ప్రాసాలాని మహాను మందిరమునందు జరిగెను. కృతసాయక కాలం (వీనిపాటు జే బి. నైటు గారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. వారు విద్యకు గురించి ఉత్సాహినించిరి. జీవిత సమస్యలను పరిష్కరించుటకు మర్యాదగల విద్య విద్యకానేరదు. మహమ్మదీయులలో వీరలయందు విద్యాభిలాషను కాలేజీ విద్యార్థులు కలిగింపవలయును. శ్రీమదిద్య సభ్యునించుటమంచిది. కలిగియున్న వారు విశేషసంచారము చేయుట యుక్తము. ఆనరలు భానుబహద్రుడు ఇబహింగా రిష్ట యుపన్యాసించిరి.

క్రిందటి ఆదివారమునాడు రాయబహద్రుడు ద్వారక నాథుగారి యాజమాన్యమున వీరభారతీయ సభ దిర్ఘంగా సమావేశమయ్యెను. 180 గురు ప్రతినిధులు వచ్చిరి. వారిలో 60 గురురయలు, ఇప్పటిలో సంస్కరణములచట్టము నిరాకరించుట ఆర్థికాభ్యుదయిని తీసికొనునంతటి విశేషముగా నుండు నని చెప్పి వంశాబుర్రావులలో వైనికానము నుతయోగించుటకు అనుమతి తెలిపిరి. వీరభారతీయ సభాసభ్యులకు గూర్చియు, వీరభారతీయ సభాసభ్యులకు గూర్చియు చెప్పెను. మరునాడు గూడ సమావేశము కర్మ లవకతీర్మానములను జేసిరి.

దక్షిణాఫ్రికా తిగాయిదాలనుగూర్చియు, వంశాబుర్రులను గూర్చియు, రాజులకాన న మా గూర్చియు ఇంక ననే కాంక్షములను గూర్చియు తీర్మానములు చేయబడినవి.

యజ్ఞ సంతకము:—ప్రాసాలాని యజ్ఞసంతకము వార్షికసభ 17 వ తేదీని కానసభామందిరములో జరిగెను. గవర్నరు సర్ బార్ని లాయరుగారు సభాధ్యక్షము వహించిరి. చాలమంది సంఘమువారు చేయుచున్న పనులను గురించి మాట్లాడిరి. ఆరంభము మేజరుజనరలు జి. సింగ్ గారు సంవత్సర కార్యసంగిహమును తెలియజేసిరి.

యజ్ఞ కాలములో సంఘమువారు చేసిన సేవను ఆనరలు రాబర్టుసర్ గారు జ్ఞాపించిరి.

డిస్ట్రిక్టు జడ్జి పెర్సెటూగారు భవననిర్మాణమును గురించిన చరిత్రమును సభ్యుల సంఖ్యలకు వివరించిరి.

సంఘమువారు చేసిన కార్యమును జ్ఞాపించుచు గవర్నరుగారు మాడ నుపన్యాసించిరి.

మేజరు పోర్టు, సర్ కోవాన్ జనాంగి గారుల కేసు:—బొంబాయి ఫిల్మరేషన్స్ మేజిస్ట్రేటు ఆప్తముగారు 18 వ తేదీని ఈ కేసు మరల విచారించిరి. విచారణారంభము కాక ముందు సర్ జిమను లాల్ గారు కోర్టువారి అనుజ్ఞను బొంది పోర్టు గారిని కోవాన్ గారిమీద నివేదికావారు తే నెంబితిరాయని యడిగిరి. ఆతర్వాత సదుగుట న్యాయము కాదని పోర్టు గారిని. పిమ్మట మేజిస్ట్రేటు గారు రక్షకగా ఈకోర్టులో న్యాయము దొరకు నెడల నివేదికావా చేయనని మేజరు గారు చెప్పిరి. జనాంగి గారి భార్య కొంతసేపు విచారించబడినది. ఆనంతరము జనాంగి గారి కుమారుడు పరిశీలించబడినది. అటుపైని జనాంగి గారి అల్లుడు పరిశీలించబడినది. కడపట చిరును లాల్ గారి కేసును 14 వ నెక్ మను ననుసరించి విచారించుటకు మేజిస్ట్రేటున కధికారము లేదనియు, జనాంగి గారు మొదటి నుండి చివర వరకు ను కాంత భావమున మెలంగిరినియు తెలిపిరి. పోర్టు గారి కర్రపు న్యాయ వాదిదీక్షలు గారు కేసు విచారించుట కధికార మున్నదనియు, అనంతరము నెడల కానములను సరింపజేసినదని స్థానిక పోర్టు న్యాయవారి సదుగుటయు, సనియు చెప్పిరి. రాబోవు బుధ వారమునాడు తీర్పు చెప్పబడును.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము:—కాళానందలి (బ్రిటిషు విశిష్ట)ల క్రితపులకు జయమేమియు గలుగుచుండలేదు. 15 వ తేదీ తొలకుటోచియం దున్న మున్సికలమీద కుపాతులు కల్పించెను. 14 వ తేదీ నాటిరాత్రి 60 గురు మహానులచేటాంతులకాల్ కొల్లగొట్టబడినది. దోపిడీదారులు కొంత సామ్యము దోచుకొని పోయిరి అతడు నాటిరాత్రి గూడ వారు మరల నట్లు దోపిడి చేయబట్టించిరి. కాని నెంబులే తరిమివేయబడిరి. వారిలో 6 గురు మరణించిరి. 11 గురుకు వెబ్బులు తగిలినవి. మాతమువారి కట్టెనప్పుడు సంధించలేదు. తోరాజుకు ప్రత్యేకములో ఇల్లరదాడు లానరింపబడినది. జండోలాకు వాయవ్యభాగమున కొన్ని మైళ్లదూరమున మామూడు వైస్యములు విశేషముగా గూడినట్లున్నది. పోర్టు కాండిమానుకు వైస్యభాగమున కొంతమంది జట్టుదారు లింకను తిరుగుచు న్నారు. 9 వ తేదీని ద్రగ్గువైబడి దోచుకొనిన నులేమాను ఫేలు మాకలను వజీరులను 16 వ తేదీని బొంబాయిలో కొట్టబడిరి. వారిలో 80, 40 మంది మరణించియుండు రని తెలియచున్నది. 15 వ తేదీని లోరకేయికి దక్షిణముం దున్న ద్యూకీని కొంతమంది జాబుకుమ్యులు దోపిడిచేసిరి. 16 వ తేదీని వారిని కొంతమంది ఆక్రమణ వెతుకెరి. పిమ్మట వైమానికులు వారిపై బొంబులను వేసి గ్యార హెయిడర్లపై కడ్డ చెల్లించెదరుచేసిరి. భోప్రావ్ ను కట్టుకొనిన 19 గురుసాం దువులను జవరలు నాదిర్దాను గారు మరల సమర్పించిరి.

ఉబ్బసము, మన్యపుజ్వరము

ఈవ్యాధులకు దివ్యావధము
కుమారి అనవము

దగ్గు, రామ్మకట్టు, గొంతు బొంగుపోపుట, మాటు రాకుండుట, బ్రాంచిటిను, తెగినదగ్గు, మాన్య గు క్యాసకోక వ్యాధులన్నిటికిని సిద్ధావధము. ఒక సీసా నెల 2-12-0 లు మాత్రము.

రోహితకారీయములు
మన్యపుజ్వరము మాన్య సన్నిజ్వరములు స్థిరభివృద్ధి కాలేయాభివృద్ధి కడుపుపుబ్బులు మాన్య గు వ్యాధుల కిది మంచిమందు. ఒక సీసా నెల 2-12-0 మాత్రము.

డాక్టరు డబ్ల్యు. ఎన్. డిగ్రీత ప్రాసాలానగరము.

ప క ట న ము.

రేణిడిము, శ్రీకృష్ణజయంత్యుత్సవమునకు గాను, మా కార్యాలయమునకు సెలవువిగబడును. కాన, రేణిడి బహుత్రిక వెలువడును. రేణిడినము ప్రచురింపబడి వారపత్రిక, గురువారము నాడు వెలువడును — సంపాదకుడు.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-20 సం. ఆగష్టునెల 19-వ తేది

మంగళవారము.

మ న నాయకులు.

రాజ్యాంగ సంస్కరణముల మూలమున, వైకుంఠ నందే జక్కు నని, మన నాయకులు కొందఱు అవ్వెదమనుచున్నారు. మా కేమింట సంస్కరణములు ప్రచురింపబడినపు డిట్టి పొర కాలువకే నానె, వీరు తమకర్తవ్యమును మరిచి, పిచ్చులు తెలివి దెచ్చికొనిరి. రాజ్యాంగసంస్కరణ విధాన మొకదా ప్రచురింపబడి, దేశమంతయు రాజ్యాంగార్థి చక్రవర్తి సలుపుచుండ, ద్విపాదశాసన మును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడెను అవైన, దేశములో నబాజీలుగలము, పంజాబునాయకులు కఠింశిక్షల పాలగుటయు, ఎల్లరకు దెలిసిన విషయములే. ఇట్టి విచిత్రపరిస్థితులు నాయకుల కొందరిలో నూతన ప్రత్యభిజ్ఞాన ముదయింప జేసెను. రాజ్యాంగసంస్కరణములు మాత్రమే దేశమునకు మోక్ష మియ్యజాలదు, భారతీయుల జన్మస్వాతంత్ర్యములను కాపాడుకీ సంస్కరణములు చాలియింప జేడనియు గ్రహించి, తమ దృష్టిని కొంతవడి రాజ్యాంగసంస్కరణ మునుండి మరలించిరి. సంధి సఫలముగాగనే, నిర్బంధితులనేకలు వదలివేయబడుదురని ప్రచురింపబడెను. వీరియందు, రాజకీయసర్వధతులు తక్కువ యుండునని యాహింపబడెను. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన లిస్టులో, దర్జి చెంచయ్య మొదలగు వారల నాయకులు గాన్నింపక బోయెను. ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనముందు, వీరి నాయకుల ముదహరింపబడు నని తలంపబడెను. అట్టి యాశయు తుద కడియాపయ్యెను. చెంచయ్య గారి నింజలో విడిచిపెట్టుటకు వీరిలేదని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినట్లు, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తుదకు తెలిపిరి. సంగ్రామానంతరముగూడ నేరవిచారణ లేకుండ నిర్బంధమున నుంచుట కెట్టియవసరము గలిగెనో తెలియను.

దేశస్థి యిటులాన్నను, మన నాయకులలో కొందరకు మాంటాఫర్డు లిల్లున కెక్కడ భంగము వాటిల్లునో యను విచారము దక్కు వేరొకవిషయము వారి మానసమునకు పొడగట్టుట లేదు. పంజాబుదేశస్థి గూర్చి సరియగు విచారణ జరిగినను జరుగకున్నను, ఇబ్బందిలేదు. వార్తాపత్రికా శాసనము రద్దయినను గాకున్నను, ప్రసక్తి లేదు. పోనీ, సంస్కరణముల మూలమున నైనను, ప్రజలిట్టి శాసనముల తొలగింప నధికారము గలిగి యుండురా? ప్రస్తుత సంస్కరణము లట్టి యధికార మొసగుట లేదు. మన నాయకుల ఉపేక్ష భావము చేత, నిర్బంధ శాసనములు ప్రవేశపెట్టబడినవి. పంజాబు ప్రముఖులు కఠిన శిక్షల పాలయిరి. సంగ్రామ సమయమున నిర్బంధ

ధింపబడినవారు కొందఱింకను విడువబడలేదు. వార్తాపత్రికలు, ప్రెస్సుశాసనమునకు బలియగుచున్నవి. ఏ దెలుబోయినను సరియే, సంస్కరణపు చట్టము శాసనమున చాలు! అన్నియు చేకూరినట్లులే ఎంచవచ్చును. ఇటుల బలికెడివారి మనోభావములను గ్రహించుట కష్టము. ఇటీవల డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి యింటిలో జరిగినసమావేశమున, జన్మస్వాతంత్ర్య సంరక్షణమును సంస్కరణ శాసనములో పొందుపరిపింపవలె నను సూచనకు సభ్యులు కొందఱింగీకరింపక బోవుటచే, జాతీయవాదులు సభలో నుండి వెడలిపోయిరి. ఈ విషయము, బహిరంగ రహస్యమే యయినను, కత్తికలకు తెలుకబడలేదు. కాని, బాంబాయి క్రాంతికు పత్రికా విలేఖరి మాత్రము దీనిని బయటపెట్టెను. ఆంగ్లోహైద్రాబద్ పత్రిక లీ వృత్తాంతమునకు సంతసించుచు, చందమామ దెమ్మని పిల్లలవలె పోసి పెట్టవలదని, భారతీయులకు హితము గఱపింపి.

మద్రాసు మెయిన్ పత్రిక యీవిషయమై వ్రాయుచు “బాంబాయి క్రాంతికు పత్రికా విలేఖరి, డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారింట జరిగిన సభ విషయమై, మరుగున తొంగించెను. ప్రచురింపబడిన కార్యక్రమముబట్టియే, రాజకీయ సంస్కరణలో వైకమత్వము ప్రబలలేదని స్పష్టమయ్యెను. క్రాంతికు పత్రికా విలేఖరి తెలిపిన వృత్తాంతము నిజమగుచో, సభనుండి ప్రారంభముననే జాతీయవాదులు వెడలిపోయిరి. లిఖరలు లీగువారు సంస్కరణశాసనమున జన్మస్వాతంత్ర్య సంరక్షణమును జేప్పవలె నను ప్రతిపాదనమును నిరాకరించిరి. జన్మస్వాతంత్ర్యసంరక్షణము లేది, సంస్కరణములు నిరుపయోగము లగునను బాంబాయి క్రాంతికు విలేఖరి సిద్ధాంతమును విమర్శించుట కిప్పుడు పూసము. కాని, యిట్టి పిచ్చి కోర్కెలకు తాముగీకారము దెలుపమని లిఖరలు లీగువారు దెలుపుటచో, మిగల దూరదృష్టిని కనుపఱచిరి. ఇందు విషయమై సందియమున్నచో, జన్నాగారికి నూంటాగుగారిచ్చిన మండలింపు జూచిన, ఇది అత్యుక్త తొలగిపోవును. జాయింటు కమిటీయెవరు చందమామ నియమని విలపించుటచే నేమాత్రము లాభము గలుగదని, ఈవిందర్భము తెలుపకయే తెలుపుచున్న” యని సంతసించుచున్నది. సంస్కరణముల విషయమున నయినను, ఆంగ్లో హైద్రాబద్ పత్రికంకు పట్టు విడుపుట గలపు గాని, జన్మస్వాతంత్ర్యప్రదానము విషయమై మాత్రము, ఈ పత్రిక లఘుమాత్రమయినను తమ కట్టుదలను విడనాడవు.

మన నాయకు లీ రహస్యమును గుర్రెరుంగవలెను. జన్మస్వాతంత్ర్యము, లేఖన స్వాతంత్ర్యము, నేరవిచారణ జరుగనిది శిక్ష విధింప గూడదను నియమము, శాసనములందు జొప్పించబడవలయును. అధికారుల విచక్షణ కీ ముఖ్య విషయములను విడుచుచో, నట్టిముప్పువాటిల్లునో, ఇదివరకే తెలిసివచ్చినది. సంస్కరణపు చట్టముక్రింద, గవర్నరులకుండెడి సర్టిఫికెట్టు అధికారమువలన, ప్రస్తుతొక ద్రవ మింకను హెచ్చితీయను. సందర్భముల నన్నిటి గమించి, మననాయకులు తమదృష్టి నొకమారు నలుగడల ప్రసరింపజేయుట అవసరము. రాబోవు శనివారమున జరిగెడి ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభలో నీ ముఖ్య విషయము గూర్చి యోచించుట, సభ్యుల విధియే యున్నది. ఆంధ్ర మహాజనులు, తమ భావముల నసందిగ్ధముగ వెల్లడించుట ముఖ్యము. లేనిచో, మార్గే సంస్కరణముల నాటివలెనే, పిచ్చుట పశ్చాత్తాపము జెందవలసివచ్చును. జన్మస్వాతంత్ర్యముల గూర్చి మాత్రమే గాక, ఇతర విషయము లనేకముల గూర్చి, మన

నాయకు లుపేక్ష వహించుచున్నట్లుల నీ వారపు ఇండియాను సోషలు రిఫార్మరు పత్రికలో నొకడీర్ఘ వ్యాసము ప్రచురింపబడెను ఆ వ్యాసము మన నాయకులు శ్రద్ధతో చదియట యవసరము. రూటరు తంత్రీవార్తలలో నేడియో నొక శాఖలో ద్యోగుల వేతనములు వృద్ధిజేయబడెనని టిటివా తరుచుగ ప్రచురింపబడుచున్నది. ఇదివరకే పుష్కలముగ వేతనముల సనుభవించుచున్నవారికే, వేతనాభివృద్ధి గావించబడుచున్నది.

నూంటాగుగారిని, కామప్పసభలో నొక సభ్యు డివిషయమై శ్రద్ధించుచున్న వేతనములను వృద్ధిజేసితిమియో లేక ఇండియా ప్రభుత్వపు సూచనలకొరకు వేదియన్నామనియో మాట్లాడుట తెలుపుటయు, తరుచుగ పంథవిగలుచున్నది. అంతయుగాని, భారతీయుల యభిప్రాయము లెవ్వయో కనుగొనుటకై నను ప్రయత్నములు జరుగుటలేదు. పోలీసు శాఖవారి జీతములు వృద్ధిజేయబడునని ఒకడినమునను, వైద్యశాఖవారి జీతములు వృద్ధిజేయబడునని మరొకడినమునను విద్యాశాఖవారి జీతములు వృద్ధిజేయబడునని వేరొకడినమునను, సివిలు సర్వీసువారియొక్కయు సైనికోద్యోగులయొక్కయు జీతములు వృద్ధిజేయబడునని ఇంకొకడినమునను, వివరింపబడుచున్న అంతయుగాని, ఈ కాలిక్రతువలననూ నూరు రూప్యములకు పోవుగ జీతముల దెచ్చికొనెడి వారిస్థితిని చక్కబరచుటకు తగిన ప్రయత్నము జరుగుటలేదు. ఆంగ్లోదేశమునం దెక్కడను ఉన్నతోద్యోగుల వేతనములను వృద్ధిజేయవలయునను, మొరల వివరములలేదు. నిరాధారులకు జీవనము గల్గించుటకు మాత్రమే నిపు డిక్కడ ప్రయత్నించుట జరుగుచున్నది. మామూలు దినములలో నెట్టి విషయములు మన నాయకుల దృష్టి నెక్కువగా నాకర్షించెనే కాని, ఇప్పు డి యములకు విజ్ఞాప మొనరించుచో, రాజ్యాంగ సంస్కరణముల కెట్టి యుపద్రవము వాటిల్లునో యని, మన నాయకులు మోహముడ విహించి యున్నారు. శ్రాజాభిప్రాయము వెలువడకుండనే, అనేక మార్పు లిటీవల జరుగుచున్నవి. రాజ్యాంగ సంస్కరణములకొర కెట్టి నష్టములకు పాల్పడుట భావ్యమో కాదో, రాబోవు ఆంధ్రపథలు విచారించవలసి యున్నది.

సింహాశద్వివము : హిందూదేశపు కూలీలు

సింహాశద్వివమునకు వెడలెడికూలీలు స్వేచ్ఛాపద్ధతిపై వెడలుచున్నను, యజమానుల హస్తములలో వారనేక బాధలకు లోనై, దాష్ట్య మనుభవించుచున్నారు. ఇంకను, సింహాశద్వివములో ప్రబలుచున్న శాసనములే ముఖ్య కారణము. సేవకునిస్థితి నీ శాసనములు కంటకపరచుచున్నవి. సేవకుడు స్వల్ప ప్రమాదమునకు లోనయినను, కారాగృహశిక్ష ననుభవించవలసి యున్నది. ఋణములకు సంబంధించిన శాసన మతి కఠినముగ నున్నది. సింహాశద్వివమునకు, మద్రాసుకూలీలు వెడలనిది, వనులు జరుగవు. అందుచే, నటులయినను మద్రాసు కూలీలను సంపాదించుటకు సింహాశపు తోట యజమానులు ప్రయత్నింపక దప్పుదు. ఇట్టిస్థితిలో, కూలీలకు తగిన సౌఖ్యముల నొసగిన తప్పు, సింహాశద్వివమున కంపుట కంగీకరింప మని, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ తెలుపవచ్చును. మద్రాసు ప్రభుత్వము వారితో, సీలోను ప్రభుత్వపు రాయబారు లిటీవల కొందరేలేంచి, సాప్రతించి యుండిరి. ఇందలివివరములు బయల్పడలేదు. కాని, సింహాశ

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున భ

ఈ నెల 23, 24 తేదీలుందును,

ఆంధ్ర మహా న సభ

23, 24 తేదీలుందును, అనంతపురమునందు సమావేశమగును.

ఆంధ్ర మహాన సభలకు సంఖ్యలతో నభల నలంకించి, వాటిని జయ ప్రదముగ జరిపి వస్తామి.

దీక్షా పు అట్టార్చి జనరలు గొల్లనుగారిచే తయారు చేయబడిన సూచనలు మద్రాసు మెయిలు కమిషన్ లో ప్రకటించబడెను. తేదీలు 23, 24 నాకదానిని నెలకొల్పవలయు నని సూచించబడినది దీనిపై కంట్రోలరీ క ర ధ్య యు లు గ నియమించబడిరి. గవర్నరుగారు 12 మంది కమిషనరులను సభ్యుల తో తమకు నెలకొని ఉన్న కొకభాగమును స్థాపించ వచ్చును. యజమానులందరును రిజిస్ట్రేషన్ కాలయను. తనవద్ద వసతికొరతని సౌఖ్యమును మెంపొందించుకు పూచీ వదిలి యజమానులను రిజిస్ట్రేషన్ చేయకుండ, అధికారులు నిరాకరింప వచ్చును. ఇకముందునుండియు లైసెన్సు బొందిన ఏజెంట్లు మాత్రమే, కూలీలను ప్రోగ్రెస్సు చేయు నర్హులు. కూలీలను కొన్ని రేపుకట్టడముల మీదుగానే తీసి కొనిరావలయునని, నిర్బంధించబడును. యజమానలను కొంతవరకు తగ్గించవలెనని సూచించబడినది. ఈ క్రొత్త సూచనలు, కూలీల కష్టముల నెంతవరకు నివారించినో, వేరొకమారు చర్చించెదము.

ఆంధ్రులు: జిల్లా మునసిఫ్ ఉద్యోగములు.
జిల్లా మునసిఫు ఉద్యోగములను నిర్ణయించుటకు, హైకోర్టు న్యాయాధిపతు లిటీవల గూడిరి. ఆంధ్రదేశమునుండి అర్హులగువారల నుండి దరఖాస్తుల నేకములు వచ్చి యుండెను. దరఖాస్తుల బెట్టిఫికేషన్లలో న్యాయవాదుల నేకులు గలరు. న్యాయమూర్తి సహజవర్ణులుగారు, ఉద్యోగుల కట్టికను తయారు చేయు భారము వహించినటులు తెలిసెను. తుదకు నిర్ణయించబడిన వారిలో, ఆంధ్రదేశపు వారత్యల సంఖ్యలకు మాత్రము గల రని, తెలియుచున్నది. మాకు తెలిసిన వర్తమానమే: జమగూచో, హైకోర్టువారి నిజ యము న్యాయవాదులకును, అందు ముఖ్యముగ నాంధ్ర న్యాయవాదులకును ఆశాభంగము గలిగినకపోదు. మునసిఫు ఉద్యోగములకు, ఆంధ్రదేశపు వారత్యలను నియమించుట వలన, అనర్థముల నేకములు కలుగుచున్నవి. కోర్టులలో వ్యవహార మంతయు చాలవరకు తెలుగుభాషలోనే జరుగుచుండును. వాటియందు సాంకేతికతను లనేకములు వాదబహుమందును. ఆంధ్రదేశపులకును సుఖోధకముగాజాలవు. "ఇల్లటం" మొదలగు వాచారములు ప్రత్యేకముగ నాంధ్రదేశమున మాత్రమే వ్యాపించియున్నవి. ఆంధ్రదేశపు లీయాచారములను తిన్నగ గుర్తించబాలరు. జానపదుల నేకులు కోర్టులలో సాక్ష్య మిచ్చుట కే తెలియవచ్చును, వారు వాక్రుచ్చెడి దేశీయములు, ఆంధ్రదేశపులకు మునసిఫులకు తిన్నగ తెలియక పోయినను తెలిసినటులుగ నటించి సాక్ష్యము నెటలో వ్రాసికొనెడి వారు లేకపోలేదు. ఇట్టిస్థితిలో, సమర్థులగు ఆంధ్రులీ వదపులకు తమదరఖాస్తుల సంపీయుండ వాటి నన్నిటిని త్రొక్కివైచి, ఆంధ్రదేశపులకు ఉద్యోగముల నిచ్చుట ఏటి న్యాయమో తెలియకున్నది. ఆంధ్రదేశపు న్యాయవాదుల సంఘము లీ నిషయమై తమ దృఢముగ నసమ్మతి చెలిపి, ఆంధ్రులకు గలిగిన అన్యాయమును వెల్లడిపరచుట యవసరము. ఆంధ్రు లిట్టి యవకాశములను జారవిడుచుచో, వారు త్వరలో నభివృద్ధి గాంచబాలరు.

సర్ ఆలీ ఇమాముగారు
సర్ ఆలీ ఇమాముగారికి, ఉద్యోగధర్మమును వదలుచున్న సమయమున, విం దొసగ బడెను. వారపు దుకున్యసించుచు "ప్రత్యేకాభిప్రాయప్రకటనములకు కొంత విలువ యున్నను, నిండురొట్టె లభించకున్న సర్వరొట్టెనయినను స్వీకరించుట బివేక" మని నుడిచిరి. ఇందుపై ఇండియను సోషలిస్టుల వ్యతిరేక యిటుల వ్రాయుచున్నది:
"సర్ ఆలీ ఇమాముగారిపై మాకు గౌరవ భావము కలదు. అరొట్టె ఏమీలేని దానికన్న మంచిదేమయినను, అరాయిలోగాని, నిండు కాతితోగాని, లాభ మేమాత్రము లేదు. ఆహారము నడుగువారికి రాతని జాపిన సందర్భమువలె, ఇండియా క్రభుత్వపు సూచన లున్నవని, సర్ శంకర్ నాయకుగారి యభిప్రాయము. ఆలీ ఇమాముగారు సిన్హాను విలీపెచ్చుచున్నపుడు, వేటు విధిముగ ముటూడి యుండలేదా? భారత్మునభ్యుదయి కష్టపెట్టికొన్న వీరపుడు వివరించియుండిరి. హార్దిజి ప్రభువుగారి తోడ్పాటు లేకుండినచో, తన స్థానము సహనయోగ్యమై యుండెడిదాదని, ఆలీ ఇమాముగారు తెలిపియుండిరి. హార్దిజి ప్రభువు రాజకీయ ధిగమండియున్నచో, ప్రాయశః శంకర్ నాయకుగారు భిన్నాభిప్రాయమును ప్రచురించియుండెడివారుగారు. తమయద్యోగము ముగియువరకు, వసితేముచునే యుండెడివారు. మార్గలలా సుజాబులో పరిపాలించబడుచున్నపుడు, సర్ శంకర్ నాయకుగారి స్థానమున, ఆలీ ఇమాముగారుండియున్నచో వారేమి చేసియుండెడివారో యని కనుగొనుటకు మాకు వింత పొడము చున్నది."

రా.బ. కూర్మావెంకటరెడ్డి నాయకుగారి సూచనలు
బొంబాయి క్రాంతికు వ్యతిరేక ఇటుల వ్రాయుచున్నది:
"క. వి. రెడ్డి గారు, బ్రాహ్మణేతలందరకు ప్రతినిధిని పంపింపబడుచున్నది. ఇందుకేమి ఆధారముగలదో తెలియదు. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము లేనది, సంస్కరణము లంగీకారములు గానని వారు నడిపిరట. ఇంతకన్న, ఇటీవల మద్రాసులో జరిగిన ఎన్నికల సంఖ్యను మీరు వివరించి యుండి పొగుండెడిది. బ్రాహ్మణాధిక్యము బదులు, బ్రాహ్మణేతల అధిక్యమే వీటిలన గప్పియున్నది. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము బ్రాహ్మణులకే అవసరము. అయినను, బ్రాహ్మణులు దానిని కోరుటలేదు. బ్రాహ్మణాధిక్య మునది కత్తిక కథ. వర్ణ విభేదపు ఇబ్బందులు తెలుసుకొన్నవని, రెడ్డిగారు తెలిపి, వర్ణభేదమునై తమ యాద్యముల సాధారణమయి రెడ్డిగారి వర్ణముననే యిట్టి ఇబ్బందులు పొడనూత్తుచున్నవి బ్రాహ్మణేతలు దుష్టకృత్ నౌకజాని లేవనీరి. దాని నడచుటకై, వారే ప్రయత్నించుట భాగ్యము."

సూర్య కాలవ
ఇటలీ సంగ్రామనాక యొకటి, సూర్యకాలవలో మునిగిపోవుటచే, సూర్యకాలవ మార్గమున కడ్డు గలిగె నని, రూటరు చెలుపుచున్నాడు. సన్నటికాలవలో, మునిగిన నౌకను తీసివైచి, మార్గనిరోధమును తొలగించుట చాల కష్టమయిన కార్యము. కాని, త్వరలో సీనిరోధము తొలగింపబడు ననియు, రాకపోకలు తిన్నగ కొన సాగుననియు, యూహించెదము.

ఆంధ్ర మహాన సభ.

(ప్రచురము 1)

సప్తమ ఆంధ్రమహాన సభ మ-రా-శ్రీ గాడిచెర్ల హరిశ్చంద్రరావు ఎం.ఎ. గారి ఆధ్వర్యమున, 25వ ఆంధ్ర రాష్ట్రమున భ-రా-శ్రీ ఆచార్యుల గుబ్బుపల్లిరావు గారి ఆధ్వర్యమున ఈ నెల 23, 24, 25 తేదీలు అనంతపురములో సమావేశమగును. అనుబంధ సంఘములవారు ఆంధ్ర రాష్ట్రమున భ-రా-శ్రీ ఆచార్యుల గుబ్బుపల్లిరావు గారి 22వ తేదీలోగా మాట చెబుటకు జేయవలెను. ప్రతినిధి రుసుము ప్రతి సభకు 2 రూపాయలు రెండు సభలకు 4 రూపాయలు ప్రతినిధి రుసుము 2 రూపాయలు. ప్రతినిధులు తమ వరువులు, చెబుటలను గూడ తెచ్చుకొన ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ సభకు పురమండలమున జనుగూడ భోజనపు యేర్పాట్లు పులతులవాసక్రమమున గానింపబడును. సభాగృహమునకు సామీప్యముననే కొన్ని గృహముల బసలు అనుర్వబడినవి సభాసంబంధముల కార్యములన్నియు సంసిద్ధములు. ఆహ్వానసంఘమువారు ప్రతినిధులు విరివిగ కత్తురని ఆభిలషించుచున్నారు. ప్రత్యేక సదుపాయముల గోరువారు కార్యదర్శులకు 21 తేదీలోగా తెలియజేయవలెను. ఆహ్వానములు మాట తెలిసింకరింప ఆంధ్రజిల్లాలోని ప్రభులు లెక్కకి బంపితిమి. ఒకవేళ అందనివారు మన్నించి సరికు దుడచేయ ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ సభలయందు భిముములవా రెల్ల రావలెదము.

అనంతపురం. ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులు.

* * * * *

2-వ ప్రకటన.

25-వ ఆంధ్ర రాష్ట్రమున భ-రా-శ్రీ గాడిచెర్ల హరిశ్చంద్రరావు ఎం.ఎ. గారి ఆధ్వర్యమున, 25వ ఆంధ్ర రాష్ట్రమున భ-రా-శ్రీ ఆచార్యుల గుబ్బుపల్లిరావు గారి ఆధ్వర్యమున ఈ నెల 23, 24, 25 తేదీలు అనంతపురములో సమావేశమగును. అనుబంధ సంఘములవారు ఆంధ్ర రాష్ట్రమున భ-రా-శ్రీ ఆచార్యుల గుబ్బుపల్లిరావు గారి 22వ తేదీలోగా మాట చెబుటకు జేయవలెను. ప్రతినిధి రుసుము ప్రతి సభకు 2 రూపాయలు రెండు సభలకు 4 రూపాయలు ప్రతినిధి రుసుము 2 రూపాయలు. ప్రతినిధులు తమ వరువులు, చెబుటలను గూడ తెచ్చుకొన ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ సభకు పురమండలమున జనుగూడ భోజనపు యేర్పాట్లు పులతులవాసక్రమమున గానింపబడును. సభాగృహమునకు సామీప్యముననే కొన్ని గృహముల బసలు అనుర్వబడినవి సభాసంబంధముల కార్యములన్నియు సంసిద్ధములు. ఆహ్వానసంఘమువారు ప్రతినిధులు విరివిగ కత్తురని ఆభిలషించుచున్నారు. ప్రత్యేక సదుపాయముల గోరువారు కార్యదర్శులకు 21 తేదీలోగా తెలియజేయవలెను. ఆహ్వానములు మాట తెలిసింకరింప ఆంధ్రజిల్లాలోని ప్రభులు లెక్కకి బంపితిమి. ఒకవేళ అందనివారు మన్నించి సరికు దుడచేయ ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ సభలయందు భిముములవా రెల్ల రావలెదము.

అనంతపురం. ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులు.

* * * * *

(ప్రచురము 2)

అనంతపురము గుంటకల్లు నుండి బెంగుళూరు పోవు మార్గమున ఉన్నది. గుంటకల్లు నుండి 48 మైళ్లు. ఈ యూరియందు 8 కేల జనులున్నాడు. రైలుస్టేషనుకు సమీపమున నూతన గృహములు ఇప్పుడే పుట్టుచు నిర్మింపబడుచున్నందున ప్రజలు వృద్ధికి రావలెను. మొదటి తరగతి కళాశాల స్థాపించబడుటచే నీయూరు ప్రాముఖ్యతరహించినది. విద్యయు బాగుగ నున్నదని చెప్పుకొనుచున్నాడు. నీటిసరియు కొంచెము బాగుగ నున్నదని చెప్పవచ్చును. ఈ యూరు నాగుల పెద్ద పీఠముగ లిగి చూచుట కందముగ నున్నది. ఇచట రాబోవు జన వసించి జిల్లాకోర్టు, మునసిఫు కోర్టు స్థాపించెదరు. ఇచట రెండు పతనమందరములుగలవు.

(2) ఆంధ్రమహాన సభకు ఇచట త్వరలో గూడబోవుచున్నది. చాల ప్రజేమలనుండి ప్రభులు సభల కే తెంతురని తెలియచున్నది. తిన్నకట్టలమునుచే సభలకోరకు ఈ తానూగా పనిసేయువారు బహుకొలదియండి యున్నాడు. వారు అత్యుత్సాహముగ లిగియున్నాడు. ఆంధ్రప్రభులు రెల్లరు తత్వక సభల కలంకింతురని ప్రజ అనిష్టహూతులైనారు. ఆంధ్రోద్యమము ఈ జిల్లాలో బాగుగ వ్యాపించినది కాదు. ఆంధ్ర ప్రభులు సభకు 1,2, కోజులు ముందుగానే వచ్చి ఉపన్యాసములనిచ్చి ఈ పురములోనే కడలికలిగిన బాగుగ నుండును. సభకు జయరథముగనే జరుగు సూచనలు పొడగట్టుచున్నది.

(8) ఆంధ్ర మహాన సభకు బందరు వాస్తవ్యులగు మొట్టకల్లి రాజారావుగారు గాని, మద్రాసునందున్న బాలాంకరపు శేషమృగాయగారి అధ్యక్షులుగా కోరబడుదురట. ఈ సభ 24 తేదీన జరుగును. కత్తురగారి శతీయదిన ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగా నుండురని తెలియచున్నది. ఈ యూర శ్రీలక్ష్మణము చక్కగ పనిచేయుచున్నది.

పురవాసి.

రా. బ. వీరేశలింగము పంతులవారి నిర్యాణము.

ఉన్నపురి సంఘసంస్కరణసభ

నిన్న సాయంత్రము గం 5-30 నిమిషములకు ఆంధ్రప్రదేశ్ పాఠశాలలో కే. జే. రా. బ. వీరేశలింగము పంతులవారి సాంఘిక సేవసూర్య విచారించుటకును వీరి కొక స్వార్థక చిన్నమనస్కరించుటకును ఒక పారసభ్యతవలనను బహుళ సంఖ్యల ఆంధ్రులను, సంఘ సంస్కరణను సభనలంకరించి, మా. బి. బి. పిట్టి త్యాగరాయ శ్రేష్ఠి గారు, బి. బి. రఘుపతి వేంకటరత్నము నాయుడుగారు, రా. బి. కందస్వామి శ్రేష్ఠి గారు, ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు, ఎస్. సోమసుందరము పిళ్ళగారు, బి. రామచంద్రరావుగారు, మా. ఎస్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు మున్నగు ప్రముఖులు సభ నలంకరించి.

మా. బి. బి. పిట్టి త్యాగరాయ శ్రేష్ఠి గారధ్యక్షత వహించి.

అధ్యక్షులు.

రా. బి. వీరేశలింగము పంతులవారి నిర్యాణమును గూర్చి సానుభూతిని తెలుపుటకు చేరిన మిఠకు సమావేశమైతిమి. వీరు మహాసాంత్వనము కీర్తిశ్రేణులైరి. పంతులవారు నాకు ప్రിയ స్నేహితులు గొప్ప విద్వాంసులు. వీరు (వెనెడిన్సీ కళాశాల యందు) పండితులుగాను చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమున సభ్యులుగానుండిరి. వీరు బాల్యము నుండియు జేసిన కృషిలకు బహుమందిరి. వీరు సంస్కరణ ప్రయత్నములకు ప్రతిభా సంపాదకులు గొప్ప ఆంధ్రవిద్వాంసులు. సంఘ సంస్కరణము నందు వీరు యొనర్చిన ఘంకారములు జగద్విఖ్యాతములు. వీరు ప్రమావాస సర చవాధురీణులు. వీరిభాష 2 మా ధారాభివృద్ధి. పూర్వకపురికి కలకత్తానుండి వీరేశలింగము పంతులవారిని యోగింపక సర్వజన గ్రామ్యముగ నుండుటగా వివిధ గ్రంథముల రచించిరి. మహామహావాక్యము కొక్కొక్క వేంకటరత్నము పంతులవారు గొప్పవిద్వాంసులు. (వెనెడిన్సీ కాలేజీయందు) ప్రధాన విద్వాంసులుగానుండిరి. వీరి కైతి నారికేళపాకముగ నుండిన కీర్తిపంతులవారి కైతి (ద్రాక్షపాకముగ నుండిన) నీతిచంద్రికను రచించిన చిన్న చిన్న గారి మార్గమును అవలంబించి సర్వజనగ్రామ్యులు గ్రంథములను భారాళముగ కైతిలీ వీరు రచించిరి. వీరి గ్రంథములు సర్వ జనులను ఆదరించుటకు వీలైనవి. ఆంధ్రమాతకు జనించిన పుత్రులలో వీరు చాలగొప్పవారు. సంఘసంస్కరణమునందు అద్వితీయులగు మహాకార్యముల నలిపి. వీరు సంఘసంస్కరణమును ప్రారంభించినపుడు పూర్వాచారకరాయణుల ప్రతిభ చాల హెచ్చుగానుండినది. వీరినియు సంస్కరణోద్యమమును రూపుమాపుటకు వీరు కీర్తిసంపదలతోడ పనిచేసిరి. వీరు చనిపోవునప్పటికి 75 వత్సరములు కలవు. ఆంధ్రకపుల చరిత్రను తిరుగ జూపుచు చనిపోయిరి. పండితులైగాక పామరులుగూడ వీరి గ్రంథమును చూచుచు వారు చదువుటకు ఆర కాళము గలిగెను. సంఘసంస్కరణ సంబంధమున విశేషము వీరి యుద్యమమును భగ్నులు చేయుటకు ఎట్టి ప్రయత్నములు చేసినను, అమోఘముగ కార్యపీఠ బూని సహజకార్య కూర్మముతో వీరు సంఘసంస్కరణోద్యమమును ఉన్నతస్థితికి తెచ్చిరి. సభావేదికలందు "సంఘసంస్కరణము"ను గూర్చి ఉత్సాహించు వక్తలును వార్తాపత్రికలందు సంఘ సంస్కరణను సర్వము చర్చించు విశేషములు చాలవంద గలవు. ఇతరులకు బోధకములకందకును సమర్థులైగాని స్వయముగ నాచరించువారి సంఖ్య అత్యల్పము. ఆ భార్య సంస్కరణను కేవలములలో పంతులవారికి ఆగ్రహమునుగలసియున్నది. కొందఱు పంతులవారివై మానవత్వపు దావా తెచ్చిరి. ఆ కేసు నందు పంతులవారికి సంపూర్ణ విజయము చేకూరెను.

బి. బి. వేంకటరత్నము నాయుడుగారు.

జేతమున పూర్వాచారకరాయణకర్త మిగుల తీవ్రముగ నున్న కాలమునందు సాంఘిక బహిష్కారమునకు వెరవక ఆంధ్రభాషలో తాను రచించిన గ్రంథముల మూలమున మన శ్రీవిభములను జేతమందెల్లెడలను సాంఘిక కౌభివృద్ధికి అనుకూల స్థితిగతు లేర్పడుటకు కారణభూతులైన కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులవారి మరణమునకు భారతదేశమునకు అపార నష్టము కలిగినదని ఈ సభ వారు మిగుల చింతించుచున్నారు. మహావియైన యొక మహనీయుని గూర్చి ఈ భవమున ఉత్సాహింప గలుగుట గొప్ప అదృష్టముగా భావించుచున్నాము. భగవంతుడును అవతార పురుషుడును మనయొక్క

చాగును కోరుచుండు రని నమ్ముచున్నాము. అవతారపురుషులు జాతియొక్కయు రాజ్యాంగములయొక్కయు భావికాల భాగ్యవదయును కోరుచుండురు. రవీంద్రనాథ కవిశేఖరుండు తెలిపినట్లు భగవంతుడు ప్రజలను సృష్టించుటకు వినుటచేందలేడు. ప్రపంచమును సృష్టించుటకుండే ఎక్కువ ముక్కుక కలిగియుండెను. సృష్టియందెట్టి మహనీయు లరుదుగ జన్మించురు. వీరిజీవనము పరిశుద్ధమైనది. జేత సేవసూర్యవృద్ధమైనది. ఈ రెండు సద్గుణములచేతను వీరు భారతీయులలో ఆగ్రహము నాక్రమించిరి. ఆంధ్రదేశమునందలి ఉత్తరజిల్లాలయందు నూతన జీవన మొదలుపెట్టిన మనదేశమున గొప్ప అవతారపురుషుడు జన్మించలేదని సిగ్గుపడవలసిన అవసరము లేదు.

పూర్వము రాజమహేంద్రవరమునకు సమావేశమున నుండుటచే గౌరవించి పూర్వాచారకరాయణులు దానిని పుణ్యక్షేత్ర మనుచున్నారు. వీరేశలింగము పంతులవారికి రాజమహేంద్రవరము నిలయగుటచే పుణ్యస్థానమని నే నూహించుచున్నాను.

పంతులవారు 1848 వ సంవత్సరమున జనన మొందిరి. ఆ సంవత్సరము జేతచరిత్రలయందు చాల విఖ్యాత మైనది. వారు ఇరుగది రెండవ సంవత్సరము మొదలు కొని జేత సేవయుజ్యుటకు ప్రారంభించిరి. 75 వ సం వత్సరమునకును అనేక కథలు జేత సేవ యొనర్చిరి. ప్రారంభమునండే సంఘ సంస్కరణ ఆద్యమును ప్రజలకు తెలుపుటకు నమకట్టిరి. ఎట్టి విప్లుములు తలపించినను నిత త్యాచరణక సహజస్వభావతో విరంతునివాచాము చేసి గొప్పవిజయము మొందిరి. మొట్టమొదట రాజమహేంద్రవరమున విరంతునివాచాము జరిగినపుడు కథావలననే పురంధ్రులు పువ్వుల జల్లలేదు. కవినదియుల పురుషులు కరణరాళ్లకు విసరిరి. వీరు తమకీర్తి సంతయును వినియోగించి ప్రతిభావారము కారాచరణముచే జయించి సంఘసంస్కరణమున అమోఘ మగు విజయమును సొందిరి. ఇందులకు వారికి జేతవిప్లువాన మగుచుకొన్న లభించినది వీరు సంఘసంస్కరణోద్యమమున అనుభవమునందు పెట్టి పనిచేసిరి.

ఒకజీవమున పండిత ఈశ్వరచంద్ర విద్వాంసగరులెల్లి 9 వత్సరములుగల చాలవిరంతువును ఈశ్వరచంద్రునివద్దకు తీసికొనివచ్చి "ఈశ్వరా నీ వెన్నయో కాత్రులు చదివించి. ఈమట్టుక చచ్చుచారని విరంతువునకు పురస్కారమును జేయుట కే కాత్రులు నంగీకరించుటలేదా" యని ప్రశ్నించెను. ఈశ్వరచంద్రుని మనస్సు వెంటనే కరగి, విరంతుపునర్వవానా సమస్యనుగూర్చి కాత్రులతోడనే తుదకు ఆ భారములగ నుగొనెను. విద్వాంసగరులెల్లియు, వారాయణుండు విరంతువును పెండ్లియాడి తండ్రికి కీర్తిదేవెను. వీరేశలింగము గారు దక్షిణదేశమునకు విద్వాంసగరుడు. ఇతడాంధ్రవాజ్మయమునకు నూతనవికాసమును తెచ్చి, ఆంధ్రరచనరచనాసురీని డనుకీర్తిని గాంచెను. ఆంధ్రవాజ్మయభివృద్ధికై అనేకవిధముల పాటుపడెను. సంస్కరణములు కలుగుకేము ప్రారంభమును నమ్మకు వాజ్మయభివృద్ధికలుగునది కాత్రులు చెప్పుచున్నది. జేతాభివృద్ధికి మూలాధారముగ సంఘసంస్కరణోద్యమమును తన గ్రంథములద్వారా ప్రజలకు బోధించుట వీరి ప్రధాన ఉద్దేశమై యుండెను. వీరు రచించిన గ్రంథములు 12 పెద్దసంపుటములుగ ప్రకటింపబడినవి. ఒక్కొక్క సంపుటమున 700 పుటలుగలవు. వీరి గ్రంథములచే ఆంధ్రదేశమునందలి బహుళ సంఖ్యకులకు తమ సంస్కరణపథమునకు తీసికొని రాగలిగిరి. అన్ని విషయములందును అసమానపాండిత్యమును బడయుటచే వీరి మేదావిశేషము. వీరు రచించిన ద్వాదశ సంపుటముల యందును, ప్రసాసన కావ్య నాటకవిమర్శ జీవితచరిత్ర, జేతచరిత్ర వ్యాకరణ తర్క ప్రవృత్తికాస్తాద్వి వివిధవిషయములు కలవు. వీరిగ్రంథములను ఒక్కసారిచూచినంతనే వీరి రసమానమేధాములకులని స్పష్టము కాగలదు. వీరి తెలుగురచనరచన బహుదారతమైనది. వీరు చర్చించినవిషయము లేవియును లేవు. ఆంధ్రదేశము నందు వీరు ఉత్తరస్థానము నాక్రమించిరి.

విరంతుశ్రీ పునర్వినాసమును గూర్చి దేశములందయను ప్రతిభూభాగిప్రాయమై యుండిరి. అనివాదముల కలన దేశమునకును సంఘమునకును ముత్త పాట్లొనని ఘోషించిరి. ఈ ఉద్యమముయొక్క గుణగతము వారికి తెలియవు. చంద్రకాంతిల యొకటి దారి కడ్డముగ నున్న సాధారణముగ నందరును తొలిగిపోవుచురు గాని దాని గుణగతములకు కనుగొనరు. కల్పితాదుమూత్రము దానిగుణగతములను కనిపెట్టి తన కల్ప విద్వాంసకలముచే నొక మహా విగ్రహము నేర్పరచును. ఆ

టలునే పంతులవారి యుద్యమమునందలి మంచిచెడ్డలను గ్రహించిరి. జేతయొక్క శ్రేయమునకు వారి ఈ యుద్యమమును ప్రారంభించి, దిగ్విజయము చేసిరి. పండిత ఈశ్వర చంద్ర విద్వాంసగరుడు ఉత్తర హిందూస్థానమునం దెట్లు సంస్కరణోద్యమమును నాటెనో అటులే రా. బి. వీరేశలింగము పంతులవారు ఉత్తర సర్కారు జిల్లాలయందును దక్షిణదేశ జిల్లాలయందును ఈ ఉత్సవమును ప్రచలించిరి.

వీరి సతీతిలకముగు రాజలక్ష్మ్యుగారు గృహిణీకుండే దగిన సర్వసద్గుణములను గలిగియుండిరి. ఆయన పంతులవారి ఉద్యమమునకు తోడుపడి చాల సహాయము చేసెను. ఈమె సహాయము లేనిచో పంతులవారి ఉద్యమములను నెరవేర్చు గలిగియుండరు. ప్రతివచ మంతయును వ్యతిరేకముగ నున్నను సరకుజేతకు భగవంతు నే నమ్మి వీరుతమ పూనికను నెరవేర్చిరి. జెప్పినవీరుడు ఈకేదే. తన అంతరాత్మ నడిచినటుల వర్తించెను. జేతమునకు సర్వవిధముల సేవయున్న చిరకీర్తిని సంపాదించి కీర్తిమునుడలెను.

మా. ఎస్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు.

వేంకటరత్నము నాయుడుగారు పంతులవారు రచించిన గ్రంథములను చూచి విరంతులై యున్నారు. భారతకర్మము అంధకారమునందున్నపుడు పంతులవారు విరంతు పునర్వినాసోద్యమమునుబూని గొప్పకీర్తినిబడచిరి. తక్కినసంస్కరణల వలె గాక దక్షిణ హిందూదేశమునందున్నవన కలిగించిరి. పునర్వినాసోద్యమమునకు విరంతునివాచాములచేసిరి. పంక్తిభోజనముల విషయమున దక్షిణదేశము చాల బాల్యదశయందున్నది. పంతులవారి భేదమును పాటించలేదు. పంతులవారు ఆంధ్రదేశ ప్రముఖులని నాయుడుగారు నడిపించిగాని నాయదక్షిణహిందూదేశములోని విఖ్యాతపురుషులలో నొకవారని నేను తెలుసుచున్నాను. నేను బెంగురూకు వడలుచుండిన సమయమున పంతులవారు సహజోత్సాహముతో మాతో మాగ్నయమునకు వచ్చిపట్టాడిరి. తిరుగ నేను వచ్చుకప్పటికి వీరు దేవాయాత్రను చాలించిరి.

రా. బి. కందస్వామి శ్రేష్ఠి గారు ఈ శిర్యానమును బలపరచిరి.

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు.

ఆంధ్రదేశము మహా అజ్ఞానాంధకారమున నున్న సమయమున ఈ మహాశయ్యుడు దుప్పించి, ఈ జేతమును పీడించుచుండిన దురాచారములను తొలగింప సమకట్టెను. వీరు తక్కిన సంస్కరణలవలె కలువలతో కాలము గడుపక తమ ఉద్యమమును కార్యరూపమున జేతమునకు చూపిరి. వీరు 50 వత్సరములు జేతసేవ యొనర్చిరి. ఆంధ్రకపుల జీవితమును తిరుగ వ్రాయుచుండిరి. గుంటూరు మండలమునకే కొన్ని వ్రాతపుస్తకములను కాపరములకు తెచ్చి యిమ్ముని వారు నన్ను కోరిరి. నేను చానిన పంతులకు పూర్వమేవారు కీర్తిశ్రేణులైరి. విరంతు పునర్వినాసా సమస్యకు కార్యరూపమున ప్రజలకు వెల్లడి చేసిరి. వీరి శతీమణి రాజ్యలక్ష్మ్య ముగారు వీరి ఉద్యమములకు తోడై జేతసేవ యొనర్చెను. పూర్వాచారపద్ధతులచే జేతము అంధకార బంధురమై యుండిన సమయమున శ్రీకృష్ణునివలె అవతరించి, వేణుగా న మురితి తన బోధనల ప్రారంభించి దేశమున నున్న అంధకారమును ప్రోలి విజ్ఞానమున కలగజేసెను. వీరిస్థానము రాజమహేంద్రవరమైను వీరి ఉద్యమములు, బోధనలు గుంటూరుమండలములో కర్వరప్రాంత గ్రామములందునకు విజ్ఞానము కలిగించెను. వీరు కీర్తిశ్రేణులైనను వీరిపథము ననుసరించి వేంకటరత్నమునాయుడుగారి నాయకత్వమున సంఘసంస్కరణ ఉద్యమమును నిర్వహించ కోరుచున్నాము.

శ్రీమతి అలివేలమంగమ్మ గారు.

శ్రీ పంతులవారి చారిత్రమును గూర్చియు జేత సేవసూర్యము నాయుడుగారు తెల్పియే యుండిరి. వీరు శ్రీయొక్క అభివృద్ధికై చేసినచనిచూచి తెలుసుచున్న 50 వత్సరములకు పూర్వము పురుషులు మూత్రమే విద్యగరపుటకు వీలుగా నుండెను. వీరు సర్వ కాత్రులులకు నులభకైతిని వ్రాయుటచే సర్వజనులను విద్యగరపుటకు వీలయ్యెను. వీరి గ్రంథములన్నియు పఠించితిని. చెన్ను కట్టణమున విరంతువులకొక గృహమేర్పరచుటకు పట్టణము నచ్చిరి. అప్పుడు శ్రీమతి సభలకెన్నిమను నచ్చి ఎరుగరు. వీరిభార్యమూత్రమే దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మపమాజమునకు వచ్చెను. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు విరంతు శరణాలయమునకు ధనమొసగిరి. అప్పుడు వీరికి సహాయము చేసిన ఎడల సహాయభూతముగ నుండెడిది. ఈ మహనీయుని జ్ఞాతకార్యమై శ్రీమంతులము కట్టించిన శ్రీమంతుల మహాపరముగ నుండును.

సోమనందరము పిళ్లె గారు తమిళ భాషలో నవ్యసేంద్రి.

ఈ తీర్మానము వోటులద్వారా సర్వజనాంగీకృతమయ్యెను.

రా. బి. కందస్వామి శ్రేష్ఠిగారు.

శ్రీ రా. బి. కందుకూరి పిళ్లెగారిని తుంటలవారి క్లబ్బు జేతనము ఆమోదించును, వీరినదికమైన స్వార్థక చిన్నమును నిర్మించు నొక తీర్మానమును ఉపసాదించును నీ యొక్క వివిధజేత పాతకార్యములను ముచ్చటించిరి.

సాంఘికభవన బర్రుటకును, సాంఘిక సమాజేతములకు పిళ్లెగారిని తుంటలవారి భావకార్యమై మదరాసు నగరమున నొక భవనము నిర్మించు నుపసాదించిరి.

ఈ కార్యనిర్వాహకమునకై ఈ దినము సభ్యులు గల కమిటీ ఏర్పడెను.

మూ. బి. పిట్టి త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు, బి. బి. వెంకట రత్నమునాయుడుగారు మూ. ఎన్. శ్రీనివాస ఆచార్యులు గారు, రా. బి. కందస్వామి శ్రేష్ఠిగారు, సోమనందరము పిళ్లెగారును.

ఆ. నారాయణరావుగారు.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులు కాకినాడున నాగేశ్వర రావుగారు బొంబాయినగరమున కేసును మిరందము పీకేభ వింతి ఒకేస్వార్థకచిన్నమును స్థాపించునటుల తెలుపమని రామచంద్రరావుగారు

నేను రాజమహేంద్రవరమునందీ వచ్చితిని. మేమును ఆచట స్వార్థక చిన్నమును నిర్మించుటకు భయము పొందెదమునందు వివిధస్థలములందు కృత్యేక స్వార్థక చిన్నములు నిర్మించుటకంటె అదయము పీకేభవింది ఒకేస్థలమున స్వార్థకచిన్నమును నిర్మింపగోరి.

ఈ తీర్మానము సర్వజనాంగీకృతమయ్యెను.

ఈ కార్యక్రమమునకును పూర్తి యైకమతము ఎన్. శ్రీనివాస ఆచార్యులుగారు ఆభ్యుదయము కందనము లర్పించిరి.

జెకోస్లావను సైన్యములు వంతెన నాక్రమించుకొనుట

(నేను, ఆగష్టు 18:— కొంతమంది పదేలలలోను తంతెనమీనుగను పోయి జెకోస్లావకు సైన్యము పెన్సినుబర్ను మెల్లగ మాగాయరత్నకడగనము పట్టుకొనిరి. అంతటితోనచటి నాక్రమించిరి. వారు సైన్యములయొక్క వారిని కేరలుజొచ్చెను.

వైద్యపుటెర్నాలులు.

రాజప్రతినిధిని కార్యదర్శిని ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రజలు.

అందఱు, ఆగష్టు 17:— వాయవ్య పరగణానందు సైనికులకు కావలసిన వైద్యపు టెర్నాలులను గురించియు, ఆ మార సామగ్రిని గురించియు రాజప్రతినిధిని భారత వ్యవహార కార్యదర్శి మాంపేర్యు గారిని ఉత్తర ప్రభుత్వ ప్రజలు జరిగినవి. దాని సందర్భములొ క్రింది విషయములు అధికారులు ప్రకటించిరి. ఇండియానుండి రైతుల తెలివిన విషయములను, పార్లమెంటులో నాగోపించి విషయములను జూలై నెలలో మాంపేర్యు గారు మెన్సుఫర్మ గారికి తెలిసిరి. దానికి రాజప్రతినిధి జూలై 27వ తేదీన సమాధానము పంపిరి. ఇండియను పత్రికలలో ప్రకటించిన విషయములను రైతుల నేపథ్యముం దెలుపు. మిరు వానిని వెల్లడిచే నుడని దానిలో నామ కోరిరి. రాజప్రతినిధి ప్రభుత్వ ప్రజలతో నీక్రిందిసంగతులకలవు:— ప్రభుత్వము యుద్ధము జరుగుచున్న ప్రాంతమునందు ప్రజలలో కలరావ్యాధి ప్రబలియున్నది. సరకులు అందించుట మాన్చుట పనులను చేయుటకై క్రొత్త నియమాలైనవారిలో చాలమందికి కుడుకు భీతి తెలియదు. తగినంతమంది డిప్లొమ్యానులును, సిబ్బందియు లేనందున తనిఖీయందు లోపముకూడ నుండెను. వెంటనే తనిఖీ ప్రయోగమునకు సప్లయచేయు నిమిత్తము తనిఖీ యేర్పాటులు చేయుట కక్కడ సాధ్యముకాదు. ఎండలు తీవ్రముగ కాయుచుండెను. అప్పుడు సైనికులు రణరంగమునకు పోవలసి యుండెను. ఆంగ్ల సైనికులలో రుగ్మత తక్కువగ నుండెను, ఆంగ్ల సైనికులలో 5 మందియు, భారత సైనికులలో 98 మందికి యు కలరా కలిగెను. వ్యాధియున్న గునిని రాకుండ యెన్నియో నివారణోపాయములు చేయుట నీటిగట్టములు తగివన్ని లేనందున ఆయేర్పాటులకు ప్రతిబంధము కలిగెను. కలరా బయలుదేరు సంగతిని కావలయునని చెప్పలేదు. అందువలన కత్తువున వత్సా

నామా కలుగును. భారతదేశములో నేనలో చేరువారికి నిరత త్యాగాలు కలుగును. తిండిలోలు ఎవ్వరును కలుగలేదు. కొన్ని పోట్ల మా మా అ కంటె ఎవ్వరకు ప దార్థములు ని లా ర యుండెను. చాల అసమయములో అప్పుడును దండయాత్ర ప్రారంభమయ్యెను. యుద్ధ దృక్కములు కొంచెములోలుగ నుండెను. సైనికులకు ఇతర వస్తువులలోని కంపులను ప్రజల లోకములకు కూరుచుండెరి. ఆందువలన సైనిక సంఖ్య గుర్తులకుగ నుండెను. పంజాబులో అల్లరిగ నుండెను. అందువలన సైనిక యేర్పాటులకు వికల్పముకలిగెను. సైనికులు వెళ్లు మండలములలో కాంతిని రక్షింపవలసినవైయు. అకస్మాత్తుగ నేరలను చేర్చి కత్తువును భంజించియు యెత్తును ప్రస్తుతము విరుపాక్ష కులసినవైయు. సామగ్రి సంపుటను నుడుము చేసికొని ఏర్పాటులకు వికల్పము కలిగెను. వైద్య కాలకు సంబంధించిన యేర్పాటులు యథావిధిగ జరుగుటకు కొంతకాలము పట్టుకు. సర్వసేవానికూడ నీయతిప్రాయము కలిగియుండెను. వారుదానిని ఉడవారింది. యుద్ధారంభములో ప్రాన్సు గలిపాతీ రణరంగములం దిట్టే జరిగెను. ధక్కాలో యుద్ధమైనతరువాత దెబ్బలుతగిలినవారికి ఇద్దరేదాక్టరులుండెరిన చెప్పినది కుద్దాద్దా. బోస్టులో అనుకొన్న వారికంటె వైద్య పుటెర్నాలు లదనము కావలసినవైయు. అక్కడ వైద్యులు లోగలలో తూగలేక పోయిరి. ఆలోపమును వెంటనే నివారించుటకు ఏలులేదు. పూర్వముకంటె ఇప్పుడు కలరా ప్రబలముగ లేదు. బోస్టు వైద్యులకు విషయమై లోపములు లేవని గవర్నమెంటువారు, ఫలాని ఫలాని లోపములు అన్నవని మియులను తెలిపిరి. వారెట్లుచున్నప్పుడు లోపములు లేవని ప్రభుత్వమువారు తెలుపుటకు చురుట లేవని మాంపేర్యు గారు 18 వ తేదీని కంటెవార్త పంపి, తిరిగి వివరము చేయించుమని కోరిరి. ఇప్పుడు ప్రకటించినదాని ప్రభుత్వ ప్రజలు లేక.

నైజాం రాజ్యము

రావుల-నీతారాయయ్యగారు

అధికృతి

ఇటువంటి నైజాం రాజ్యమునందు కూడ వ్యక్తము చేయుచున్నదనుటలో వింతయేమి? కరవునివారణకుగాను నైజాం ప్రభుత్వమువారు చేసిన యేర్పాటు నేను స్వయముగా జూచినాను. అది వారి ప్రజానందంబకర్తవ్యమును వేసోళ్ల వారు చున్నది. దేశములో ఇటుము ప్రకటించినందున వేదజలము అన్నవస్త్రములు కాకుండ నుండగలందులకు సర్కారు ధర్మకర్తలొ నేయుండెరి. అధికారులు గానియారులకు టెంటు తిరిగి బీదరైతులకు పిలిపించి సేద్యము చేసికొనుటకుగాని విత్తనములొనకొనుటకుగాని వకువులను సంపాదించుటకుగాని రైతులకు కావలసినంత ఋణములు స్వేచ్ఛగా నిచ్చుచున్నారు. దేశములో అల్లరిలేమండ రంగుకొదిల్యము రానులారానులు చెప్పించి అందరికి సలీనుగా అమ్మించుచున్నారు. లోగలేతీ తాలూకా ఆఫీసుకు వెళ్లిరి. అక్కడ ఎన్నియో భావ్యపు బస్తాలు బీదలకు పండివెట్ట గలందులకు ఉంచబడియున్నవి. అక్కడకుండి సర్కారు మాసాఫర్ భానా (లోకబంధున) వద్దకు వచ్చిరి. అక్కడ నేరకు నేలు ప్రజలకు తాలూకాదార్ (తనాసీబాదు) కూడి భావ్యము భర్తవము ఇప్పించుచున్నారు. ఇంకోకములకు వచ్చిరి. అక్కడ రైతులకు సామ్యు వేదజలముచ్చారు. మన సర్కారు వారు రైతులకు ఋణములయిస్తావున్నట్లు వాడుతోచలేదు. సుమారు నేతి గాండకుగాని యజమాని జీతగాండకుగాని సామ్యుయిస్తావున్నట్లే, రైతుకు అడిగే: వానిచేతికడ తీస్తానేది సామ్యుయిచ్చేది ఇంతేగాని అలస్యము ఏమీలేదు.

పరిపాలనాధికారి.

ఇందువిషయమై విచారించితిని. బ్రిటీషు యిండియాలో వలెనే యిక్కడ అన్ని ప్రత్యేకవిపార్లమెంటు అందరుద్యోగ ప్రజలున్నారు. ఆయాఉద్యోగములు ఉరుదులో ఆయాయోగ్యతలను సంపాదించి తేగాని నోకర్లుయ్యవలెను. తాలూకాదార్ (తనాసీబాదు) మేన్వీటియున్నగువారు అంతాఅన్ని పోట్ల అనగా బ్రిటీషు యిండియాలో కూడ దేశస్థులు వుండెదమున్ను దేశములోనుండు వరికలు ప్యానుకావడమును సహజము. ఇక్కడ అంతే కాని జిల్లాకలెక్టరు (ఆగ్నోకాలూవ దార్) నజాకలెక్టరు (దువ్వంతాలూవదార్) వీరు ఎక్కడ నుండివస్తారు ఏమివరికలు ప్యానులవుతారు అందెకా వెల్లి నీరు లానగియుప్యాను అయిరావలెనా అని అడిగితిని. అక్కరలేదు మాపట్టణము (నాదరాబాదు) లోనే ఉరుదుగా వి.సి.యన్

వరికవున్నది. అది ప్యానులయితే మారాజ్యములో కలెక్టరు ఉద్యోగాలు యిస్తానని చెప్పినారు. వీరు పూర్వము అంతా మహాద్వీములే వుండెవారిట. ఇప్పుడు చాలమంది కలెక్టరు ఇతరవైద్య వ్యవస్థలును సాంధ్యులలో కూడ నున్నారట. జీతమునకూడే సుర్యాదనర్యాదలు ఒక్కటేనట. బ్రాహ్మజేతకోద్యమమునకు ఇక్కడ తావులేనేలేదు. రాచకార్యములన్నియు ఉరుదులోనే జరుగవలెను. ఇంగ్లీషు అధికారమేలేదు. అయితే పాతకాలము తెలుగు, ఉరుదు, ఇంగ్లీషునేర్చుచున్నవి. అందరుద్యోగములకు తమకొద్దలకు ఉరుదులోనే వ్రాయవలెను.

లామర్లు.

ఇక్కడ వీరన్ను ఉరుదులోనే ఆలోచిస్తానునన దద్దా అనే గ్రామవారిరికలు ప్యాను అయితేనేగాని వట్టా యివ్వకు, ప్రాక్టీకు చేయవలెను. అందెకా వెల్లి వారెట్లప్యాను అయివచ్చి ఈనైజాంకోర్టులలో ప్రాక్టీకుచేసేవారు అయినా నా నైజాంపట్టణము ఉరుదులో నేర్చుకొనవలసినదే. ఉరుదులో ఆర్థ్య మెట్లు చెప్పవలసినదే. తాములముకాలము కట్టించి చూచిన ఆంగ్లేయభాష చురచివారివలసినదే.

సోలీను డిపార్టుమెంటు

ఇక్కడ యీ డిపార్టుమెంటు బ్రిటీషు (పావిష్యులో) కలెక్టరున్నది. కాని యిక్కడివారు స్వయానముయ్యంకరులే నేనభావములు చర్యలు అంతా అంటే. ఇక్కడ నేరములు జరుగుట చాలా తక్కువ జరిగెనా నేరస్థులను అనగా యెవరినో ఒకరిని పట్టుకొని ద్రవ్యము సంపాదించుకొనుట కాదు. నిజమైన నేరస్థులు పట్టుకొని తీరవలెను పట్టుబడిరా పోలీసువారి హస్తీభూతముల పదాభూతములు అవిధించుటయే గాక కక్షనూడ అవిధించవలసినదే ఒకసారి దండింపబడిరా తిరిగి నేరముచేతు సాహసించును.

జనరల్

మెడికల్, ఇంజనీరుంగు, లా. సివిల్ క్రిమినల్ రివిన్యూవరికలు అన్నియు దేశములోనే దేశభాషలోనే జరిగితీరవలెను. విదేశములకేగి వేకువేలు కచ్చించి యిద్దు వాండ్లుకి పాలములు పుటలు తాకట్లు విక్రయముచేసి అమ్మలతీర్చుకొనేలేక అల్లావలసినవనిలేదు. యీనికొన్నేయిన అన్నివిషయములలోను స్వతంత్రముగనే పరిపాలనక్రమము ఏర్పరుపబడిది మొనూరు మొదలకు పేటలవలె అంగ్లభాషకక్కడ ప్రాక్టీక్కుచేలేరు కాని యిందు స్థానికపురిషదుములు మాత్రము అంతకాతేవు. చాలాపోట్ల నరయైనవారిల సౌకర్యములు సానిటరీప్రొవీష్యులు వాటింపబడకపోవుటచే ప్రజలలో కొంతవరకు విద్యాభ్యాసము అనాగరికము నిప్పటికిని ఉన్నది. అయితేఅది అయినను వెనుకటియం లేదట సమస్తము మంత్రి యుండియ్యాలోపము ఈనర కేతీరియుండెడిది. ప్రస్తుతపు నవాబుగారుచు చాల సమర్థులను ఆంగ్లేయమున పట్టబక్షి నాగరికభాషలులట. అసాగోరాతములు స్వతంత్రోద్యమమై పాటుపడుచున్నారట కాని యెంతటి దిట్టరైవను ఆలోచన యివ్వగల గుంత్రి సకతమునుట యవసరము గాన క్రి ఉన్నాక ప్రభువ్యయ సర్ పాలర్ టెంకుపటిగానిలేక విశ్వేశ్వర య్యారంటిగాని'నివిచారించి అధికారులలో నిజముంది ఈదేశమున అన్ని విషయములకు చక్కజేయుచుగని కలించుచున్నారు.

వీరశైవ గ్రంథము:— అన్నాకమ్ము, కిరగాయయ్యగారు కృష్ణాజిల్లా వెదనమున గానియారు కనీచియున్నవారు. ఈయన గానమునం దప్రతియొక మనుచును గలిగిరి. వీరు ఆంధ్రదేశమున శైవతమునకు దగ్ధరంగ భక్తికావ్యముతో ననేకులకు సారికభాషామహన భక్తికావ్యముల నొక భక్తికావ్యమునున్నారు. వీరశైవగద్యావ మన భక్తికావ్య సామములకుగాక అని అనకాపల్లినుండి ఒకరు వచ్చియుచున్నారు.

చివ్వాడవార్తలు:—మాగ్రామ క్రైలు తిండికి లేక మలమల మాడుచున్నారు. ప్రాంత్యగ్రామములందు భవనము భావ్యపు కొట్లు దెరవక బీదలకు వెలకైనను నిత్యుక నిర్మయాలై యున్నారు. మొత్తమున మాలమాదిగల పడు కచ్చములు అపరిమితములు తిండికిలేని కారణమున దొంగతనములను బయలుదేరు చున్నవి. దొంగతనమువారు 5-9-18 తేదీని ఒక బోర్డు పాతకాలకు స్థాపించిరి. ఇంకెవరకు చక్కగ నేయున్నదిగాని ప్రస్తుతము ఎందువలనో చాలాపీడకకు వచ్చియున్నది. మాచిరుని తాలూకా డిప్టీకనాకొట్టాగానుండిన శ్రీయోగని. డి. నుబ్రహ్మణ్య కాన్పులగారి ప్రాత్యామానున మా యూరికి ఇకపాల్ మర్ పంచాయతీ యవ్యవ్తము గలిగినది. కాని వారికి పిమ్మట ప్రతివారముగాని ప్రతిమానమునగాని సరాసరి మీటింగులు చేయుటలేదు.—స్వకీయ విలేఖరి.

జూబులు

I భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రావళి

అయ్యో, యీ కానకానా పురంధుని సభావర్గం ఇంగ్లీషు భాషలోనే నడుచుచున్నదిగా విన్నవించుట లేదు అంగీకరించినది గదా. గర్భవత సమయమున మన భూమి మీద బడినది లగాయతు ఏదైనాను కచ్చితము కాలిగోమల ముగ్గురన్నీరును తనదిగా భావించి సంరక్షించునది కల్లి. ఆ లాగుననే జేయుట భావములను స్వాభావికముగా కల్పింపవలయును గాని ఒకే భావ మాటలాడువారి నందరిని కూడు కొనకేనే సాంఘికవ్యవహారములను నై న ముగ్గురొకరి క్యవహారములను దెలుపు వారి పుత్రేకపు గొప్పతనమును బాధ్యతను చాటుచు మాతృభాషయే. ఆంధ్రులు ఆరవల కన్నులు మళ్ళీయారు. వీరందరకు ఒకే రాష్ట్రమై యున్నది. అంగీకరించి ఒకే భాష యొక్కతే తెలియదు. ఆంగ్లేయ సభ్యులు వీరి యొక భాషయు తెలియదు. ఈ 2 చిట్కల కలిపి ఇంగ్లీషు భాషనే ఉపయోగించవలసివచ్చుచున్నది. ఈ చిట్కలను విడిచివేసి భాషనుబట్టి రాష్ట్రములను ఏర్పాటు చేయవలెను. ఇందుకే మన ఆంధ్రసోదరులు 6,7 సంవత్సరములుగా ఆశ్రయించుచున్నారు. 4వ రాష్ట్రముల ఏర్పాటుపై ట్టుయితే నాలుగు గవర్నరులు వారికి తగినట్లు తోడిన భూములు కావలసి వస్తును. వీరికితను కలెగలకు క్యవహారము మొదలవచ్చును. కాని ఆయా రాష్ట్రపు పరిజల రాజకీయ క్యవహారములందు పరిచయ మెక్కుడగును. తేమనకు అన్ని విషయములందును కృద్ధిగ నుండును. గవర్నరుతోడి సభ్యులు సాధారణముగా ఆయా జిల్లాలలో ఆనుభవముగలవారై యుండును. గవర్నరు ఆ రాష్ట్రపు మాతృభాషను అలవాటుచేడి యుండును. ఒక గవర్నరు గారికి తెలియక పోవచ్చును. ఇది యొక కొరత గాదు. కొందరి విషయములలో ఈ కొరతకూడ తేజపొవచ్చును. కనుక మాతృభాష రాజకీయవ్యవహారభాష కావలెను భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రావళిని ముఖ్యముగా జరిగి తీరవలయును ఇదియే దారి కలుగతిలేదు.

నేతుకుడై మునుగంటి లక్ష్మీనరసిమ్మ, కోయంబుర్రులు

II

బాలభటు శిక్షణము.

అయ్యో, బాలభటుశిక్షణ సాధనము నేర్పడవ నంటి మని పోదురు గ్రామసోదరులు గ్రామ వి. డి. యఫ్ అను అభిప్రాయముతో కొందరు దళభాషను వంపియుండి తన సోదరులవ్రాసిన కాలుకు చూచిరి. దళభాషలనువిన వారి ట్టుపించుటకు కారణములు తేజపొలేను. కృష్ణామండలముందు ఈ ఉద్యమము ప్రారంభమై సంవత్సరముయినను పూర్తికాలేదు. దేవవాడబండరు మున్నగు 2,3 పట్టణ ప్రాంతాల్లో గ్రామములందు తక్కువ యెత్తర పోటుల యందుకును పురపాలకులు నందులేదు. ఈ ఉద్యమవ్యాపారమున కై ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఇతర ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఇంకెవరకును ప్రాసించలేదు. కృష్ణామండలముందు ఎక్కువ వ్యాపకముగల కృష్ణానదికియం దైనను ఉద్యమ విషయమై ఒక్కసంక్తి కయినను ఇంతవరకును అధికము వారి యలేదు. వాస్తవము. తగినన్ని తపాలాఫీసులు లేని పోతువు న దినపత్రికలు ప్రచురించుచును చేరవలయున్నవి. యధారం భమున వి. డి. యఫ్ నుగూర్చి క్రిజలకు బోధించి విశేషముం దిన పీకీకాని శిక్షణాంగి యుండుచే ప్రభావపర్చి ఆలైపుకును వివిధ కల్పించి. వీరికి తోడు బాలభటు సంఘముయొక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ కాభాసంఘమువారు ప్రకటించిన 12 పుస్తకముల యందు వెళ్ళి సందర్శించు సేన సేనానాయకుడు సేనాధిపతి కటాలము ప్రభాసేనానాయకుడు అనువదలులను విడివిడి ఉత్తయోగించి యుండు ఒకేగూడ వారియూహకు కారణముగా వచ్చును ఇట్టివిరి బాలభటుద్యమము అన వి. డి. యఫ్ కాదని తలంచినదాకా ఆవి సోదరులు వ్రాసినంత మాత్రమునచా అగినయ. గుంభితేలిని కరకరముల వ్రాసియు లాభముల బొందు పరిచియు సంభాషణ తెలిసివ్యాసముల వ్రాసియు నమర్చులకు న క్రమ ఉపన్యాసముల నిచ్చియు వైరెంటిని విశేషము తారతమ్యముగలదిని తెలుపవలెనని కోరుచుంటిని బాల భటుసంఘము వారుగూడ వైరెంటులకు బడులుగ వేరవదలుం నుపయోగించి ప్రయత్నింతురు గాక అని విషయ ప్రకారముగ ప్రార్థించుచుంటిని.

పం. భాస్కరరావు. తాతాయనకు రాగారము, జంపడిపూరు.

III

కృష్ణామండల గ్రామోద్యోగముల సంఘము.

అయ్యో, ఆంధ్రమండల కరణముల సంఘముల కార్యదర్శి అయ్య గారి తిరుపతిరాజుగారిని గురించియు వీరుచేయు పనినిగురించియు కొంత ప్రాచుర్య పరచుచున్నది. ఆంధ్రమండలమున కంతకు. కార్యదర్శిత్వము ఎవరు యెక్కువ వీరికిచ్చికో తెలియదు. కర్నూలు గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాలలో జరిగిన గ్రామోద్యోగముల సభలో చేయబడిన తీర్మానములలో వీరి కార్యదర్శిత్వమును గురించిగాని చేయుపని విషయమునగాని ప్రకటించినదేలేదు. వీరుతమ సంచారముచేయు యామాడుజిల్లాలలోనే వీరికట్టి పనినేమనగా తనవచ్చు కది తర ఆంధ్రజిల్లాలలో వీరిని తలపెట్ట నననకులేదు వీరుకది జేయునకు రాజీనామా నిచ్చి భారీగా తిరుగుచు జమాబందీ సమయములలో తాలూకాలకు వాతరైయవో అట్టియ సంతకములు చేయుచుకొని కొంతదీర్ఘము నుండు చేసుకొని పోవు పేగాని కర్నూలుయేచేసినది యెవరికి తెలియదు. పనిమకము వీరెవో చేయుచున్నారని తెలియగలందులకు కాననసభ్యుల తోకొంత మనవిచేసిట్లు యీనెల 18 వ తేది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నెలిపివారు. కొందరు వీరుచేయుపని కొంచుని ఒప్పుకొన్నరు యీ కాలములో సంభవించుచున్న పులియెక్కుట్టును బాపుకొనుటకు పుచ్చుకు ప్రియత్నలోపము లేకుండ సాధించవలసినదే గాని ఒకరియత్నమునగాదని అనేకములు చూచుచుండియు మిన్నకుంటు పోడి కాదు. సందర్భము కలిగినపుడెల్ల యెవో చేయుచున్నట్లు వీరు ప్రకటించుకొనుటకల్ల కొన్ని సంఘములు ఉపేక్షలునవలసి వచ్చుచున్నది. ఇప్పుడు మనకొరకు దొరతనమువారు తలపెట్టిన వాక్కురద్యుల్లి 1802 సం॥ రం రెన్యూమెంట్ తో పోల్చిచూచిన ఆర్మినీనాగరమును చట్టమని తేటపడుచున్నది. ఈవిల్లు విషయములో ఆంధ్రమండలమున కంతకు ఒక పేరావారము శ్రీ గవర్నరుగారికిని, రివిన్యూబోర్డువారికిని కానన సభ్యులకును వేదలిన నెక్కువ ప్రాశస్త్యముగ నుండునని మే మూహించుచున్నాము. ఇందుకు మా సంఘ కార్య నిర్వాహకసభ 8-19 తేదిని గురిపాడలో జరిపి, గాయబారము విషయములో గా॥ కొంద వేంకటకృష్ణామండలముగారి యొక్కయు గా॥ భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజుగారి యొక్కయు సాహాయ్యమును కోరితిమి. ఆలేసిన దయచేసె గా॥ కొంద వేంకటకృష్ణామండలముగారు మనకు సంబంధించిన విల్లు ఆర్మినీయ కృష్ణామండలలో జరుగు కాననసభలో వచ్చుకు వచ్చునని యీ లోపల రాయబారము పోవచ్చునని నెల విచ్చివారు. గవర్నరు ఆంధ్రమండలములోని ప్రతి జిల్లాకును అధ్యక్షులు ఇద్దరు ప్రతినిధులు సిద్ధమై మాకు తెలిపిచో బయటజేరవలసిన తేదీ మొదలైన విషయముల పరిశ్రామములను ప్రత్యేకముగను తెలియజేయుచును. తిర్తికాననసభ కూడు సమయము ఆతిరా లములోనే స్థిరపడును. కనుక ఆంధ్రమండలములోని గ్రామోద్యోగములందరు ప్రయత్నలోపములేకుండ కృష్ణానది తెలియ చేయ కోరుచున్నాము.

బొడ్డపాటి వేంకటేశ్వరరావు.

కృష్ణామండల గ్రామోద్యోగముల సంఘ కార్యదర్శి, గుడివాడ

IV

కృష్ణాజిల్లా విద్యుత్తు నిర్బంధములు

అయ్యో, రామరామ విద్యుత్తు నిర్బంధములను ఫలితములు ముఖ్యముగ వీరులకు కడు విషయముగ పరిణమించుచున్నవి. జిల్లాలోని ప్రజలకాంతికి సౌఖ్యమును సయితము భంగము గల్గించుచున్నది. ముఖ్యముగ నిదదనోలు కొత్తూరు తాడేపల్లిగూడెం రైలుస్టేషనులవద్ద ఇక్కట్లులు వర్ధిల్లుచున్నాయి. గోదావరికి పోవు ప్రిశ్రితైలుకు తపస్వీలుదారు మున్నగు యధికారులు విద్యుత్తును టల బట్టుటకు కుమితుకుచున్నారు. మూటల పాండ్రుమూడ సంఘములుగవచ్చి రైలుపెట్టెలలోనికి యధికారుల మనస్సులు రాకుండ నిరోధించుచున్నారు. ఈనిరోధమున పరిచివినమును బుర్రులకును మున్నగునని సంభవించుచున్నది. రైల్వేగార్డు ఇట్టి నిర్బంధములకు రైలుబండి పోవుటకు అడ్డుకల్లుచున్నదని అధికారులను ఎంతమందలింపినను విషక పోవుటచే జిక్కిల్లులేకుండ ప్లాటుఫారమునకు వచ్చినందుకు నిదదనోలువద్ద డిప్యూటీకలెక్టరుగారికి దేవవాడకుండి దబల్ నెకెడుక్లాసు వార్డ్స్ వసూలుచేయబడెను. ఇక కట్టుకొనబడిన మూటలను ఏతాలాకా అక్కునదగ్గనో రూపాయికి 12 శేర్ల చొ॥ వేలవేయుచుచున్నారు. గోదావరిజిల్లాలోకంటే ఒక్కసేరు ఎక్కువదొరకుననెడి యాకేవే కులంబయ్య పని

జేసి కానా కష్టములకు లోనై, ఒక రూపాయి విద్యుత్తుము కొని సాయంకాలమునకు కండ్లు కాములుగాను తనకై నెడుచుచుచు దారాపుల్లోగుల జీవనాధారమున ఈ 2 రూపాయివిద్యుత్తుము కొత్తూరులోనే వట్టుబడి అనలులోనే మోసముగల్గి యధరూపాయితో యావలకు గంటబడి కన్నీరు విప్పిల మందగించుడైన ఒక రాజుకు పోండ్లవంతు (పతి) వాని స్థితి చూచివచ్చుట ఎట్టి రాలిగుండియ కనుగకుండునో విద్యుత్తు నిర్బంధము కృష్ణానదులకు లాభకారియే కావచ్చునుగాని దయచే మిలితముగాని కాననము మన్నింతుడద. వైవిధ్యముగ నెలకొంది వీరులు బాధపాండులమారి విద్యుత్తునిర్బంధము వై కృష్ణాజిల్లావాసులకే అసహ్యముగల్గుచున్నది.

ఈకట్టుకొనబడిన విద్యుత్తుము వీరులకు కలము చేయబడుచున్నదని ప్రకటించబడినను, వర్తకకాంతి గల్గిన భనికులకు రూపాయికి 12 శేర్ల చొప్పున వేలం వేయబడుచున్నట్లు వార్తకలదు. అని నిజమయినచో వీరుల నెత్తికట్టి గొప్పవాడికి పెట్టుటయగును. దానివలన కృష్ణాజిల్లా వారలకునూడ యగుతున్నట్లును.

శ్రీ కలకత్తరుగారు చేయు నిర్బంధములని లాభములు వై అన్యాయము, నిరంకుశత్వము గల్గిన ఏర్పాటులే సన్నగిల్లుచున్నవి. కావున తాముచేయబోవు ప్రతిపక్షమునందు ప్రజా హితము దయన కొరకు క్రిందియధికారులు ప్రజాకాంతికి భంగము గల్గించకుండునట్లుల పరిశీలించెదరు గాకయని కోరుచున్నాము.

కొత్తూరు రైతు.

“సర్కారుబడులందు తరగతి పుస్తకముల భాష” అయ్యో, సాధారణముగా తరుగతి మొదలు రిక ఫారమువరకు గల 8 తరగతులలోను తెలుగు వాచక పుస్తకములు ఆంధ్రప్రదేశ్ మందుండు బడులలో జరిపించుచుండుట అందరకు తెలిసిన యంతమే. ఈ పుస్తకములలో భాష మొదటి 3-4 తరగతులకుతప్ప తక్కిన తరగతుల వాచకపుస్తకములందు భాషచాలవట్టుకు వ్యాకరణ పూర్వమై యుండుచున్నది. ఇంతేగాక 8-వ ఫారంవరకు గల వాచక పుస్తకములు ఈ-మార్చుడన్ దొరగారు కం. వీరేశలింగం పరమగురు రచియింపుచుండిరి. 4 ఫారంనుండి ఆనైతరగతులకు కొన్నికథలు నకలులు ఆనై చిన్న వద్యకావ్యములు నేర్పుచున్నారు. ఇప్పుడు కొడికాలము నుండి నూచిననంపానాకు పాసంగంటి లక్ష్మీకృపింపారావుగారు రచియించిన ఆనందవాచకములు 8-వ ఫారమువరకు ఉపయోగించుచున్నార. వీనియందుగూడ భాష మాక్కిలన్ వాచక పుస్తకములలోని భాషవలె నుండినను ఇందు పురాణగాథలు విశేషముగా బద్యములు నుండుటచే మాక్కిలన్ వాచకములకంటే నిది బాహరవిద్యాభ్యాసానికి యెక్కువ సహాయములగుచున్నది; గాని మాక్కిలన్ వాచకములలో ఆనందవాచకములకంటే లోకజ్ఞానము నభివృద్ధిచేయు పాతములు మొడుగనున్నవి. సర్కారు బడులందు సంవత్సరమున కొక తరగతి చొప్పున 8-వ ఫారం ప్యాసగు సరికి 8 సంవత్సరములు పట్టును. బాహరు విద్యార్థుండు చేసినది మొదలు ఈ 8 వత్సరములవరకు ఇంగ్లీషులేకుండా ఆంధ్రభాషనే అధ్యస్థినించుచు తగు నిఘంటువుల జరుపుకొనిన యెడల ప్రభుత్వం ప్రశంస జ్ఞానమునకు కొంతలోటువసినను ప్రబంధములు చదివి తమంతటామే అర్థమును (గ్రహించుటయే) గాక వి. ఏ. ప్యాసయిన విద్యార్థులకు తెలుగు భాషయందెంత ప్రావీణ్యముండునో అంత తెలిసి కలుగకమానదు సర్కారు పాఠశాలలందు తరగతులు మున్నించి పూర్వవిధిని కేరలము నిఘంటువులను నేర్పుకున నెడల ప్రపంచజ్ఞాన సూక్తకు కారణమగునని నరవాగరకులు కోపింతు రేమోగాని వాచక పుస్తకములు చదివించుచున్నను వానికి దోడుగ ఆంధ్రము-అమరము మున్నగు నిఘంటులు (Extra Readus) నేర్పుటకై నియమించుచు గాబోవు ఆంధ్రమహాశబ్దలలో తీర్చానంది సర్కారువారికి తెలియయెడ ఆంధ్రభాష (తమత మున్నంత తక్కువస్థితియందుండ నేరదని వాముభ్యాభిప్రాయము, ఏలననగా సాధారణముగా తమత కాలముందు సర్కారు పాఠశాలలందే ఇంగ్లీషు నభ్యసించువారు నెక్కువలరు. నిఘంటువుల జరుపుకొని ఆంధ్రభాషానిపులుల మయ్యెదమని తలచువారు మాటి కొక్కరైన గాన్పించరు. భావిదేశయందుగూడ తరగతులభాష యిట్లే యున్న యెడల ఆంధ్రభాష యంతకంటే కృద్ధికల్గ నేరదుగాన ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికై ఆంధ్రభాషా సభలవారు యందుకై యోచించి ఇంగ్లీషు పాఠశాలలయందు గలమన విద్యార్థులకు వాచక పాఠములలోపాలు నిఘంటువులగుడ చదివించుచు ఆంగ్లేయభాష నేర్చుటకుగల కాలముకంటే తెలుగు నేర్చుటకై నిర్ణయకాలము హెచ్చించకను నేర్పాటు గావించుమని కోరుచున్నాము.

దుర్గమహాంతి ఆదినారాయణస్వాంతులు.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Indian Reforms Bill. Joint Committee's Progress. Friday's Evidence.

LONDON, August 15.

In the course of today's sitting of the Joint Committee, Mr. R. Roy, Joint Editor of the "Bengali," defended the Government of India. Mr. Roy said that given a choice between democracy in the Provinces, or the Central Government, he would certainly choose the latter. This was the considered opinion of those who came in contact with the Government of India. He supported the suggestion of the Moderates for some responsibility, and regretted his inability to produce definite proposals. Referring to Sir Bankaran Nair's minute of dissent against paragraph 33, Mr. Roy urged that clarity in the provinces must be as complete as the clarity at Simla. Controlling the clarity in the provinces was the negation of autonomy. The subjects chosen for transfer in the Government of India, if any were chosen at all, should be absolutely independent of the subjects chosen in the provinces. He suggested non-official presidents of popular assemblies, and urged that the appointment of a High Commissioner in London should be embodied in the Bill.

Mr. A. H. Chowryappa, representing the Indian Christian Association of Madras, dwelt on the process of blessing of freedom of worship conferred by British rule. He deplored the strong Brahman feelings against Christians, and contended that Brahman rule should not be allowed to monopolize more than its share of the political Government of the country. It was wholly inaccurate to say that the caste system was breaking down. He asked for better educational facilities, that release from oppression be given to Christians and Indians and that the balance of power among all classes of the people should be equitably distributed. He did not ask for communal representation, but that the number of the official appointments of Brahmans, who mostly held them be limited. Non-Brahmans had the poorest chance of getting official appointments. He feared that if Brahmans officials had a free hand Christians would be treated very harshly.

N. W. Frontier Medical Arrangements. Mr. Montagu and Viceroy.

LONDON, August 17.

The white paper is published giving the correspondence between Mr. Montagu and Viceroy regarding the medical arrangements and provisioning on the north-west frontier. Mr. Montagu telegraphed to Lord Chelmsford in July as regards Reuter's reports from India and Parliamentary allegations. The Viceroy replying on 27th July suggests that publicity be given to the statement from Indian newspapers, "which Reuter apparently did not mention." The Viceroy's replies state that cholera was the epidemic among the civilians. In the whole series of operations there had been large numbers of recently enlisted transport and other followers were without any water, discipline or ideas of sanitation. There was also insufficiency of supervision owing to shortage of experienced British officers and personnel. The Viceroy declares that supervisory arrangements for immediate supply of pure water in such terrain was impossible. In the case of troops compelled to march in abnormal heat, he states that disease was very much among the British troops. Cholera cases at the time of telegraphing had been point five and nine point eight respectively for the British and Indian troops out of the total employed. The reply outlines protective measures adopted but says that the work was hampered by shortage of pumps. He declares that the news of cholera outbreak was purposely not published for military reasons of which he approved. It would have encouraged the Afghan morale and discouraged recruiting in India. The Viceroy denies that shortage of ration ever occurred. In some cases authorized food reserves were exceeded. The Afghan outrage came when India was not only stripped to narrowest margins of safety as regards personnel and munitions but when its strength was further reduced owing to the popular demand for demobilization and when military arrangements had been somewhat dislocated owing to the situation in the Punjab and elsewhere in India. Advanced echelons of field army had to replace the disaffected frontier militia and preserve order in districts. The prearranged plan of rapid concentration had to be reversed and arrangements for despatch of stores and equipments was disorganized. The Viceroy quotes commander-in-chief to the effect that certain time must elapse before the machinery of hospital service at the rear would work smoothly. However elaborately prearranged and quoted in early days in France and Gallipoli the statement that the wounded after action at Dikka were left with only two doctors is described as deliberate misstatement. With regard to Kohat, the Viceroy refers to the great and unexpected strain on hospital there, which could not immediately be remedied. He considers it fortunate that the outbreak of cholera was not worse than it was. Mr. Montagu telegraphed on 13th August about his inability to reconcile specific allegations relative to Kohat hospital with the statement that there was no deficiency and requests further inquiry. The white paper does not contain reply.

Crusade Against Trust. A Socialist Policy.

LONDON, August 16.

At Northampton, in the course of the National Socialist Party's Conference, Mr. Will Thorne, M. P., urged the development of a disciplined, educated and organized democracy, capable of carrying out a real democratic reconstruction policy as the best means of defeating Trusts and monopolies. Mr. Thorne strongly opposed Bolshevik tendencies.

The Bishop of Lincoln.

LONDON, August 16.

The death is announced of the Bishop of Lincoln.

Russia

Bolshevik Position. Daily More Precarious. Conferences to Bolster Up Soviets.

LONDON, August 15.

Reuter learns that the position of the Bolshevik Government in Russia is becoming daily more precarious. Events in Budapest and the dramatic fall of Bela Kun have exercised a most demoralizing influence on Bolshevik ranks, and conferences between the various parties have been summoned by Lenin at Moscow, and by Rakovsky at Kieff in order to discuss the necessary measures with a view to bolstering up the Soviet regime. Bolshevik troops are hard pressed by General Denikin's army, which has already reached a line extending north of Poltava, while a number of well-organized revolts of local peasantry in the neighbourhood of Kieff have greatly hampered the enemy in his resistance to the offensive of the Ukrainians and in the defence of Kieff against a general encircling movement beyond Lovin.

Bolshevik Atrocities

Allegations against Hungarian Locksmith.

LONDON, August 13.

BUDAPEST: The preliminary examination of the former locksmith James K. Commander of the Bolshevik Red Guard, began at the Police head quarters yesterday. The prisoner bore traces of a severe beating at the hands of the Rumanians. The room was filled with a crowd of witnesses, who testified, among other things, that 300 persons were executed on the prisoner's orders at Dursapentele. Jancsik denied the charges, or pleaded that he acted under the orders of the Bolshevik Government. The present Chief of Police, interviewed by Reuter, said that many bodies of the victims of Bolsheviks had been fished out of the Danube, including the body of the professor of medicine, Bez.

Czecho-Slovak Troops Occupy Pressburg Bridgehead.

LONDON, August 18.

PRAGUE August 15th:—The Czecho-Slovak troops today occupied the bridgehead at Pressburg crossing the Danube at two points, partly by raft and partly by bridge. They silently captured Magyar picket whereupon the whole garrison surrendered.

Hungary

Allies and Rumania.

Firm Reply to Rumanian Note.

LONDON, August 15.

PARIS:—The Supreme Council, counter-replying to Rumania, expressly stated that Rumania intends to work in agreement with the Conference's policy in Hungary. Hence it believes that Rumania intends to conform to the decisions of the Conference communicated through its military mission in Budapest by the Supreme Council. The reply points out that the Conference three times acquainted Bucharest with the details of the present Allied policy towards Hungary as regards the disarmament of Hungarian troops, the maintenance of order with very small foreign forces, the revivification of Hungary, and abstention from all interference in internal politics.

The Supreme Council insists that the final recovery of railway and agricultural material and livestock at present cannot take place. The Peace Conference alone possesses the right to fix reparation by Hungary and its distribution among the interested States. Neither the Rumanian Army nor the Government has the right itself to fix Rumania's share, as all the assets belonging to Hungary are a pledge held by the Allies in common.

British Monitors in the Danube.

LONDON, August 13.

BUDAPEST:—Several British monitors and two patrol-boats arrived here on Friday to watch the Danube Shipping. The crews were joyfully greeted by the public.

America

The Prince of Wales on Tour. "Not a Stranger to Canadians"

LONDON August 16.

ST. JOHN (NEW BRUNSWICK) The Prince of Wales landed and was entertained to an official luncheon. In a speech he said he was gratified at his first landing on Canadian soil, but he had been so much among Canadian troops at the front and made so many friends that he could not consider himself a stranger. He wanted the Canadians to regard him as a Canadian in mind and spirit. He valued his Canadian friendships deeply and hoped to make many more. It would always be his earnest endeavour to prove true to those friendships.

Railway Strike.

LONDON, August 17.

NEW YORK:—The strike of subway and elevated railways has held up traffic in Manhattan and Bronx. Three million passengers are carried daily. The Mayor of New York is instituting service of motor buses. The war department has lent three hundred, while the private motorcars are plying for hire and charging nominal fares.

S. America

England and Mexico.

British Charged' Affairs Order to Leave.

LONDON August 17.

NEW YORK:—A correspondent of the Associated Press at Washington states that General Carranza has ordered

Mr. Cummins, British Charged' Affairs at Mexico City, to leave the country. The reason is not stated.

Germany

Reduction of British Army of Occupation.

LONDON, August 17.

Cologne:—The reduction of British army of occupation is proceeding rapidly. Whole divisions at a time are returning to the United Kingdom. The British military authorities are permitting soldiers who volunteer to assist in harvesting at full rates of pay.

Continental News.

LONDON, August 17.

In the message regarding the blocking of Suez Canal the name of Italian warship was "Basilicata" and date of explosion was August 13th.

LONDON August 16.

Five hundred cases of sickness and six deaths occurred on transport "Malwa" which has arrived at Plymouth from India with troops from Mesopotamia.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondent.)

By Wire.

Bombay

Major Porter, V. Sir Cowasjee Jehangir.

Alleged Curious Nuisance Case.

BOMBAY, August 18.

Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate today resumed further hearing of the case in which notice had been issued on Sir Cowasjee Jehangir at the instance of Major Porter to show cause why order should not be issued against him directing him to abstain from causing certain alleged nuisances. At the court, Sir Chiman Lal with the permission of the court asked Major Porter whether he intended to take any civil proceedings against Sir Cowasjee. Major Porter replied that he did not think it was a fair question to ask. Asked by the Magistrate Major said if he got relief in his Worship's Court he did not intend to go to a civil court.

Lady Jehangir was cross-examined on behalf of Major Porter at some length. Mr. Cowasjee Jehangir (junior) next examined said on the night of the 13th July he was sent for from the next house to Readmoney house. He went there just after the bell was struck, after his arrival some more stones came again from Major Porter's house. Witnesses then struck the bell three times which brought another shower of stones from Major Porter's house.

The Court: What did you strike the bell for?
Witness: I struck it in retaliation for the shower of stones. When they did not cease I threw two stones back at the matting which divides Major Porter's compound and the compound of Readmoney house. Stones stopped coming immediately. Within two or three minutes of that I heard stones being thrown from the other side of Major Porter's house and I heard some tiles on Major Porter's roof being broken by stones coming from Major Porter's own house. The stones evidently came from two windows which overlook the lower roof of Major Porter's house. I could see the whole of our compound from there and could not see a single person in our own compound who could have thrown stones at Major Porter's house. Continuing witness said Major Porter then shouted out "Cowasjee Maro, Cowasjee Maro" These were the words to the best of his recollection and the voice was that of Major Porter. Witness servants at times drew his attention to the fact that Major Porter was breaking his own windows evidently with the intention of bringing a charge against the inmates of Readmoney house.

Cross examined by Mr. D' Cruz witness said it was not true that Major Porter threw stones in retaliation but it was for the purpose of deliberate mischief.
Mr. Kaikhusru Agharwalla, son-in-law of Sir Cowasjee was also examined and he described the incidents on the night in question. Sir Chimanlal Sitalwad then addressing the court on behalf of the respondent argued that the Magistrate had no jurisdiction under Section 144 as prayed for by the Major. That section applied only to cases of emergency. The present instance was not a case of emergency. The Major had ample time to go to a civil court if he had any grievances which however he had not. Sir Cowasjee had throughout shown self-restraint. If anything, Major Porter should be asked to show cause why he should not be bound over.

Mr. D' Cruz arguing for Major Porter said that he had genuine grievance. The Magistrate was quite competent to pass an order and if necessary, should move the Local Government to have the law amended.

The Magistrate will give decision on Wednesday.

The Punjab

Punjab Riots.

Kala Derailment Case.

All Accused Convicted.

LAHORE, August 18.

The special tribunal delivered judgment today in Kala derailment case. All accused were convicted. Raja Ram Singh was sentenced to seven years' rigorous imprisonment, Abdul Malik and Ghulam Ashraf to ten years rigorous imprisonment each and Abdul Hamid to five years' rigorous imprisonment.

Poona

Bombay Presidency
Moslem Students' Conference.

POONA, August 18.

The second session of the Bombay Presidency Moslem Students' Conference began in Haroon Hall yesterday. Prof. J. B. Knight Principal of the Agricultural College, presided and in his speech as President he spoke on the subject of education. He said that no education was worthy of the name which did not teach one to use the facts obtained in learning to solve the problems of life. He advised the Moslem College students to devote a few hours every week during vacations to stimulating interest in education among the poor lads of the community, and impressed on them the value of educating females and recommended foreign travel for those who could afford it.

The Hon'ble Khas Babadur Ebrahim Haroon Jaffer spoke on similar lines and added that the college students should make it a practice to visit hospitals where they might be of use in writing letters for poor patients. In the afternoon the students resolved themselves into committees to draft resolutions.

Y. M. C. A. Meeting.

The annual meeting of the Y.M.C.A. of Poona was held this evening at the Council Hall. His Excellency Sir George Lloyd being in the chair. Several speakers dealt with the different branches of the Association's work.

The Hon'ble Major General W. E. Jennings in presenting the annual report gave a brief outline of the work of the local organization and its component parts and remarked that other centres were seeking to model their programmes on Poona lines which was a great compliment to the local branch.

The Hon'ble Mr. Robertson thanked them for their efforts especially during the war. In this connection he would like especially to mention two ladies, Mrs. Curtis and Mrs. Norie. He had seen the Association's work at Gallipoli and in Egypt and had nothing but praise for the admirable spirit in which it was carried out often under difficult and trying conditions. The Bombay Presidency war fund had always given very sympathetic attention to the needs of the association and though its funds were limited he could in outlining the general programme of association remark that they were always ready to co-operate with any Christian Church in their work and this was the governing principle that actuated all branches of their activities.

Mr. Percival, I. C. S., District Judge spoke of the rapid progress the Y. M. C. A. was making in the city of Poona. The new building they now had, had been purchased with the assistance of the Government during the regime of Lord and Lady Willingdon. They already had about 560 members of whom a large proportion was Hindus, about 160 in number, while the other castes were represented in proportion. After the Hon'ble Mr. Curtis, Member of the Council, had briefly dealt with the work of the army branch His Excellency addressed the gathering remarking that they all had heard two or three recitations describing the work of the Poona Y. M. C. A. and he had been greatly interested in Mr. Percival's speech. There was no doubt that the Association had done good work and what other speakers could not do he was in a position to fulfil namely to express thanks and promise that the needs of the Y. M. C. A. would not be overlooked but at the same time as had already been hinted by a previous speaker he would ask them to get their collectors busy in Bombay where riches were not very evenly distributed. They had a good field, they should go to all rich men and in asking for their assistance assure them that money given would be well and usefully spent. What he admired of the association was the non-sectarian attitude of the Y. M. C. A. The whole world was divided into religious sections and Churches. Was it not time to-day to get rid of that narrow sectarianism as was exemplified in the attitude of Y. M. C. A. and he remarked as a politician not as a Churchman that the Church should be more active. The day Russia would recover would be when the Russian Synod recovered its independence of action. He took exception to what Mr. Robertson had said and thought the Y. M. C. A. should not only admit men of good character but should also go out and meet bad ones who could be made good, and in conclusion His Excellency assured those present that if the Y. M. C. A. worked with the same zeal as it had done they might look to the Government for assistance.

General Woodratt, C. B., proposed a vote of thanks which was responded to with acclamations.

Simla

The N. W. Frontier.

SIMLA August 18,

A press "communique" says.—Anti-British agents in Bajaur are apparently meeting with no success. Our piquets in Lower Tochi were fired on the 15th instant. The Tank Bazaar was raided on the night of the 14th, and 15th instant by some 60 Mahauds, the raiders getting away with some booty. A similar attempt on the following night was successfully repulsed, tribesmen losing six killed and eleven wounded, with no loss on our side. Other small raids have occurred in the Derajat area. A large Mahaud "lashkar" is reported to be collecting some miles northwest of Jandola. Gangs are still out southwest of Fort Sandeman. The gang of Suleiman Khel and Wazirs which raided Drug on the 9th instant was successfully bombed by an aeroplane on the 16th instant and is said to have suffered some 30 to 40 casualties. On the 15th instant, a small gang of Zhoob tribesmen raided Buki, south of Loralai. They were pursued by the cavalry on the 16th and were subsequently bombed and dispersed by an aeroplane at Gwahlaidarzal.

General Nadir Khan has returned the 13 Hindus kidnapped by Khostwals.

Liberty Restored.

An Ahmedabad message states that two accused Meghshingh and Kanji who were convicted by the first special tribunal some time ago in connection with the murder of Constable Imamkhan during the riots at the flour mills have to-day been discharged and set at liberty.

Indian News.

About and Around.

SIMLA, August 18.

Mr. G. H. Day and Mr. G. R. Pathurat, representative of the ministry of Labour in England, have arrived in Simla to confer with the Government of India on the question of resettlement of officers and men in civil life on their release from army service.

A telegraph notification states:—Restrictions are removed on telegrams exchanged with unoccupied Germany, Austria, Portugal, Sweden and Japan. Telegrams for Germany and German Austria should be routed "via" London and charged at one rupee eight annas a word, i. e. four annas more than the usual rate for telegrams to Europe.

BOMBAY, August 18.

The Homeward mail steamer "Nellore" sailed this evening at 7 p.m. with about sixty passengers among whom were Baron and Baroness Bliren and Mrs. Justice Tubbud of the Allahabad High Court. The "Nellore" also took on board the Australian passengers from the Steamer "Dilwara".

Mail steamer "Margha" with outward mails of the 31st ultimo which was expected to arrive in Bombay on Tuesday arrived in the harbour at 7 p.m. this (Monday) evening.

The Bihar Provincial Conference was held at Darbhanga on Sunday, the Hon'ble Rai Bahadur Dwarka Nath presiding. There were 130 delegates, including sixty peasant delegates. The President said it would be suicidal to reject the reform proposals and expressed disapproval of the promulgation of martial law in the Punjab. He then spoke on primary education and on subjects affecting Bihar. The Conference again met yesterday morning, when a number of resolutions were adopted concerning the South Africa trouble, the Punjab affairs, the Rowlett Act, etc.

Latest Telegrams.

[Un-corrected.]

RAWALPINDI, August 19.

At about 4-20 hours on the 18th when No. 3 Up-Bombay rail had emerged from tunnel number 5 between Attock and Khairabad she collided with a heavy boulder, which had fallen on the track about fifty yards beyond the mouth of the tunnel resulting in the derailment of the engine with three bogie coaches next to it. The engine crew sustained some injuries. Mails and passengers are being transhipped. Through communication is expected to be restored at about 20 hours on date.

BOMBAY August 19.

Contribution to the fund opened in Bombay for the relief of sufferers in the Punjab now amounts to Rs. 80,000.

The "Bombay Chronicle" states:—Mr. R. C. Horniman is preparing his case to take it to the Privy Council in consultation with his solicitors.

In connection with the project of the Bombay University to start a school of economics and sociology for research in these subjects and for training students in research methods the senate have decided to send to England Mr. Chaudal N. Vakil, Assistant Professor of History and Economics in Wilsons College, for studying the methods of research in economics. Another qualified graduate will also be deputed to England to study research methods in sociology.

The Bombay University will hold B. A. pass degree examination twice a year.

SIMLA, August 19.

The Hon'ble Mr. H. F. Howard, Finance Member of the Council is leaving Simla to-day for a short visit to Bombay returning on the 25th.

BOMBAY, August 18,

Mail steamer "Teesta" which left Bombay on the 26th July arrived at Marseilles on the 15th instant. Mail steamer "Nirvana" from London which has on board the mail of the 7th instant arrived at Port Said on the 16th instant.

RANGOON, August 18.

About five thousand square miles of land are flooded in Amherst district and there is much distress among cultivators. Authorities are sending relief from Neulmo in the form of rice.

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు శాస్త్రాధ్యయన బట్టి జీవ సాధ్యమే
యెటులకు జలయవారు ఆయుర్వేద సార సంగ్రహమును

వైద్య విద్య

అను గ్రంథమును చదువును. ౪౨వం, ఉపాఖ్యానము.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

27, చీనాబజారు, మదరాసు.

పాలకొండ

(ఒక విలేఖరునియొద్దనుండి)

పాలకొండ, ఆగస్టు 18:—ఈ నెల 18-న లేదా సామాన్య కాల మీ పురమందు నువ్వు 500 మంది బీదలకు ఆన్న వాన మాను 100 మంది బీదలకు వస్త్రధారణను ఈ తాలూకా కి నాన్వీలుచూ రగు మ-రా- కారంచేటి సోమయాజుల వంతుల గారు పురజనుల సహాయమున జయప్రదముగ జరిపించిరి. అట్టి సమయమున విజయనగరం దీనిజనలో ఆసక్తిగలవారగు మ. రా. ఎస్. సాయుధుల దొరవారు వయలేసిరి. ఈ వస్త్రధారణము జూలై 19 లేదని జరిగిన సంభుక్తికైన సమయమున జరగవలసినది. అప్పట్లో వస్త్రధారణ దొరకమితే ఇవ్వదు జరుపబడెను.

శ్రీరామకృష్ణ తత్వసమాజము వారితాలూకా రికార్డు లింగీ సమాజమువారికి ఇచ్చి జయవలసినదని కలకత్తావారు పుత్తరపు జారీచేయించివారు. గాని మునుపటివలె సమాజము తరపున బీదలకు ఆన్న వానము (గ్రూప్ ఫీజీంగు) బగ్గ రావణము క్రమముగ జరుగునను నమ్మకము లేదు.

నెకందరీ పాఠశాల

ఈ పురమందుగల బోర్డు నెకందరీ పాఠశాలను ఉన్నత పాఠశాలగా (High School) మార్చిరి. అందుకు ఈ పురజనులు, తాలూకా ప్రజలును రూ 10000 ల సహాయముచేసిరి. ఇప్పటికి రిగురు బాల్యులు 4-వ ఫోర్ములో ప్రవేశించిరి. ఇంక 10 మంది తరనై యున్నారు. ఇది వరకు ప్రధానోపాధ్యాయుని ఎవరిని చేయలేదు. పాఠశాల క్రమముగ జరుగుటయు లేదు.

ఈ పురమందు గల "ఆ-ప్రభు ప్రభావదాగారము" లింగీ రామకృష్ణ సమాజమువారిమునుకు మార్చు నుద్ద్యుత్తులై యున్నారు.

శిశు పురము:—ఈ యూర నిరుపది దినములకుండి కలరా ప్రవేశించి దినమునకు పదివేలమగురుకు తన వారతెల్లూ కొనుచుండెను. వరమదయ్యారులై శ్రీ రాజావారు ప్రత్యేకము తమ సేవకులచేత మందు నిప్పించి అఖండమైన డిక్టేన్ యిచ్చి వారలకు కావలసిన ఆహారాదీముల సర్వసౌకర్యమున నిచ్చి ఆదిరకాలమున నీ కలరా వేవరకు ఈ గ్రామ పరిసరమున గూడ లేకుండ పారదోలుచున్నారు. మందు లక్ష్యంతము గుణము సేయించుచున్నది. ఈ సుకృతము శ్రీవారి కుటుంబమున కా చంద్రార్కము సుఖ మొసంగగలను. ముఖ్యముగా నిమ్మ జాతులకై చేయబడగల క్రమచేసి పాలుపడి, శ్రీరాజావారి పరిజనులు స్వామిభక్తి పరాయణులు లను చేతు తెచ్చిన ఆత్మారామసింగ్ ఎంతయు ప్రోత్సహితరచబడెను.-మీలైసి.

ఇక పుల్లయెకా జ్వరము:—ఈజ్వరము మనదేశములో శ్రీశివులవంతుడను వ్యాధి, జనులకు చాలాపీడిని చేయుచున్నది. ఈ జ్వరము చలి శరీరముమెప్పులు దగ్గు మొదలగు చిన్నములతో బయలుదేరి, రోగికి ఆవరమిరకును బలహీనమున కలిగించుచున్నది. అనుకూల మందులన జ్వరము తొలగ గడుగుచున్నదని చెప్పటకు నీలలేదు. తల్లెటూరు అందలి జనలకు ఔషధకాలము దూరము లగుటచేతను, యుక్తకాలములో ఔషధము దొరకనందువలనను, తగిన అనువాసములను జరుపుకోలేక పోవుటవలనను కష్టములు అంతయులై నవి. ఈ చెప్పబోవు డిక్టేన్ ను చేసిన దేశములు ఈజ్వరభాగవండ్ల విముక్తి నొందగలరు. తెలంగాణములో సర్వే దిపార్టుమెంటులో నుద్యోగియులుగా నున్న ఆయుర్వేద డాక్టరు మహారాజశ్రీ ఆచంట గోపాలరావు వంతులు గారు ఈ ఔషధమును ఉపయోగించుట చాల ఉత్తమమని నలుచిచ్చిరి. కొంత, పిప్పలి, మిరియాలు, చాల్సినిచెక్కలకండ, వస్తువొక్కొక్కటి 1 కులము క్రమానము తెచ్చి, కొంచెము నలుగొట్టి, కలకండ చూర్ణమునుమీద మిగతవాటితో కలిపి ఒక అర్థకేరు నీళ్లతోచేసి, నివృత్తిపాదెట్టి, ఆకాయము నగు మగువరకు కాచి లేటగా నున్న కలకమును సమభాగములుగా కొదయము, మధ్యాహ్నము, సాయంత్రములు లందు పుచ్చుకొనిన, ఎంత తీవ్రమైన జ్వరమును ఒక్కదినములో విడిచిపోవును. తదిరోజుల క్రిందట ఈజ్వరము రాగానే నేను ఈకలకమును పుచ్చుకొంటిని. జ్వరరహితమైనది. నా మిత్రులకు చాలమందికి ఈకలకము నిచ్చియుంటిని వారు మరునాడేముగ్గులుకు వెళ్ళుచు కులాపాగా నున్నారు. ఈకలకమును పుచ్చుకొనిన తరువాత కొంచెము కారపు పొడితో గాని రసముతోగాని స్వల్పమునుమును దీసికొన వచ్చును. దయచేసి జ్వరితులగు సోదరులందరు ఈ డిక్టేన్ ను చేసికొన గోరుచున్నారు. అని చావలి రామకృష్ణయ్యగారు వ్రాసిరి.

విదేశ తంత్రీ వార్తలు

(రైలు రు ఏ జె స్పీ)

ఇంగ్లాండు

సంస్కరణ సంఘము.

సి. రాయగారి సాక్ష్యము.

లండను, ఆగష్టు 15:— సంస్కరణ సంఘమువారి యెదుట బంగారీ ప్రతికూట సంయుక్త సంపాదకుడుగ ఉండిన సి. రాయగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. నిరంకుశాధికారము రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యందవలయునా లేక భారత ప్రభుత్వమునందు వలయునా యని యడిగినయెడల భారత ప్రభుత్వమునందు మే ముంచిదని వారు నుడువుదురు. భారత ప్రభుత్వమునందు గల వారి యభిప్రాయ మిది. భారత ప్రభుత్వమునందుకూడ ప్రజల కొంతభాగ్యత్యయందవలయును. ఆభాగ్యత యేరూపమున నుండవలయునో వారు నూచింపజాలరు. భారత ప్రభుత్వము నందును రాష్ట్రములందును ద్వంద్వపరిపాలనాధికారము పరి పూర్ణముగ నుండవలయును. రాష్ట్రములందు ద్వంద్వపరిపాలన మునకు ప్రతిబంధకముల సేర్పరుచుట రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యమునకు వ్యతిరేకముగ నుండగలదు. రాష్ట్రములలోను, భారత ప్రభుత్వములోను ప్రజాతంత్ర్యము లొకటిగ నుండకూడదు. ఒకదాని కొకటి సంబంధము లేకుండ నుండవలయును. రాష్ట్రములో ప్ర జాతంత్ర్యము చేసినకాని సమస్యయే భారత ప్రభుత్వమునందు కానియు ప్రజాతంత్ర్యము చేయకూడదు. భారత ప్రభుత్వములో కొన్ని కానియు ప్రజాతంత్ర్యము చేయవలసిన సీమయను ముం డవలయును. కాననసభలకు ఆధికారేతరుల అధ్యక్షులుగ నుండ వలయును. లండనులో హైకమిషనును ఏర్పాటు చేయు నియమమును బిల్లునందు చేయవలయును.

చెన్నైలోని క్రైస్తవసంఘా ప్రతినిధిగ జెల్లిన ఏ. హెచ్. చారయ్యప్పగారు కూడ సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఆంగ్ల పరి పాలనముక్రింద ఎవరి ఇష్టము వచ్చినట్లు వారు వైచారాధన ము చేసికొనవచ్చును. ఈ మహాస్వాతంత్ర్యమునకు వారు ప్రసా దించిరి. క్రైస్తవులను బ్రాహ్మణులకు గట్టుదు. నలుగురికం టే వారికి ఎక్కువయ్యెద్యోగములు నొప్పి నుని యుండకూడ దు. వర్తమానము తిగిపోవుచున్నదని చెప్పుటంత సరికాదు. తేక ములో నింకను విద్యాసౌకర్యములు చేయవలయునని వారు కోరి రి. క్రైస్తవుల నితరుల బాధించకుండ చేయవలయును. పౌరీ వర్తము వారికిని సమాధికార ముండవలయును. వారు కుల పౌరీతినిధ్యమును కోరుటలేదు కాని అన్నియోద్యోగములు బ్రాహ్మణులకే యుండకూడదు. బ్రాహ్మణేతరులకు ఉద్యో గములు దొరకివు. ఉద్యోగము లందున్న బ్రాహ్మణుల అధికార ము చెలాయించు నెడల వారు క్రైస్తవులను తిన్నగ చూడరు.

విల్ ధార్మి గారి యువన్యాసము

లండను, ఆగష్టు 16:— వార్తహస్తములో నేపనలు సోపానములకు వారానిర్వనసభలో పాల్గొనుటకు భర్తలగు విల్ ధార్మి గారిట్లు చెప్పిరి. “నిజమైన ప్రజాస్వాతంత్ర్యపునర్నిర్మాణ విధానము నడపింపగలగుట కర్హులగురితని ప్రజలకు మంచి విద్యయు నుత్తమును సుసగలము నెడల భర్తకర్తృత్వము లును, గుర్ర ఏర్పాటులను నకంపకలవు. ధార్మి గారు, బోల్షి లిస్టులోని దృఢముగ నెదిరించి.

లింగాలను మరగుచువు మరణించెను.

మూల్యానావ.

లండను, ఆగష్టు 16:— ఇండియాలో బయలుతరి మెన పూటేమియలో నైకుల నెక్కించుకొని వెళుతున్నా సాగి న మూల్యానావలో 500 మంది వ్యాధిగ్రస్తులుగ నుండిరి. వారి లో ఆరుగురు మరణము నొందిరి.

కెనడా

యవరాజుగారి ప్రయాణము.

నెంటుజును, ఆగష్టు 16:— నెంటు యవరాజుగారు న్యూబ్రస్విక్కులో విడిసిరి. అధికారులు వారికి విందొసరిం చిరి. తమయవరాజునమానందు వారిట్లు చెప్పిరి: ఇంటికి వచ్చి నందులకు చాలసంతోషముగ నున్నది. కెనడాకేతెందుట కిదియే ప్రథమమున్ను నే సంత క్రొత్తవాడను కానుకరంగ ముందుండిన కేనడియనులు వెళ్లుచుండినో నేను చాలవిశేష ముగ తిరిగి అనేకమందితో స్నేహము చేసిని. మనమునందును

అత్యుయందును మీకు నన్ను కెనడాకేతెనునిగ నే భావించు ను యును. కెనడావారిలో చేసిన స్నేహమునకు నాకు చాలసం తోషముగ నున్నది. ఇంక నెట్కుమందులతో స్నేహము చేయవలయునను కోరిక ప్రబలముగ నున్నది. స్నేహమునకు తగినరీతిని ప్రకర్తించుటకు నే నెల్లప్పుడును ప్రయత్నించు చుండును.

ఫ్రాన్సు

మిత్రముండలిమేనియూ.

మిత్రముండలి ప్రభుత్వము.

పారిసు, ఆగష్టు 15:— యుద్ధవ్యవహార సభ వారు రుమేనియావారి ప్రభుత్వమునకు సమాధానముపంపుచు సంది సభవారు హంగరీవయమై యేర్పరచిన కార్యవిధానము ననుసరించి రుమేనియావారు పనిచేయుట కుద్దేశించినందు నకు తమసంతృప్తి తెలిపిరి. ఆవిర్భవములను బుడాపెట్టు నగ రము నందలి తమనైకవర్తము ద్వారా రుమేనియా వారికి తెలియజేయుండిరి. ఆవిర్భవప్రకారము రుమేనియావారు చరించుచున్న యుద్ధసభవారు తలచుచున్నారు. హంగరీనైకు లకు నిరాశుధులుగ జేయుటకును, కొద్దిమంది విడత నైకులతో జేయునందు కాంతిని రక్షించుటకును, హంగరీ ప్రజలకు ఆహారసామగ్రిని లభింపజేయుటకును, జేకానిర్తక వ్యవహార ములం దేమాత్రమున ప్రమేయము కలిగించుకొనకుండుట కును ప్రస్తుతము మిత్రముండలి వారకులంపదలచిన కార్య విధానపు వివరములను మూడు మూడు రుమేనియా వారికి తెలిపియుండిరి. రైలుపేటకును, వ్యవసాయమునకును కావల సిన సామగ్రిని తగువులను ప్రస్తుతము రుమేనియావారు తీసి కొనుటకు వీలులేదు. హంగరీవారు చెల్లింపవలసిన నష్టపరిహార మును సందిసభవారే నిర్ణయించుటకు హట్కుగలదు. ఎకరెరికి ఎంత రావలసియుండునో కూడ వారే నిర్ణయించుటకు స్వాతంత్ర్యము కలదు. కాని ఇతరుల కాహట్కులేదు. రుమేని యా కేంత వాటారావలయునో రుమేనియా నైపుణుగాని ప్రభుత్వముగాని నిర్ణయించుట కధికారములేదు. హంగరీవారి ఆదాయపునలె యంతయు మిత్రముండలికి సమానముగ హామి గనున్నది.

అమెరికా

ఇంగ్లాండు మెక్సికోలు.

ఆంగ్లరాజువారిని హమ్మనుట

న్యూయార్కు, ఆగష్టు 17:— వాషింగ్టను నగరము లోని అసోసియేటెడు ప్రెసు విలేజును ఇట్లు తెలియజే యుచున్నాడు:— మెక్సికో నగరమునందు తమిస్సగారు ఆంగ్లరాజువారిగ నుండిరి. వారు తక్షణము పదవిపోవలయు నని జనరలు కరాంజా ఉత్తరవు చేసెను. అట్లయెను ఉత్త రవు చేసినో తెలిపలేదు.

రెయిల్వే సమైక్యము.

న్యూయార్కు, ఆగష్టు 17:— యునైటెడు ప్రాంట్సు లకుమధ్య రెయిలుబా డ్లాగిపోయినది. పసివాన సమైక్యకీర్తి. ఆ రెయిలుబండ్లలో ప్రతిదినమున 80 లక్షలయెడలి ప్రయాణ ముచేయుచుండెడివారు. మోటారుబండ్లలో రాకపోకలను జరుపుటకు న్యూయార్కు మేయరుగారు ప్రయత్నము లొన రించుచున్నాడు. యుద్ధకానివారు 800 మోటారుబండ్ల నొస గిరి. కొంతమంది స్వంతమోటారులను తగుపాటి అద్దెలకు నడుపుచున్నాడు.

ఆఫ్రికా

డాన్యూబునదిలో ఆంగ్లనౌకలు.

బుడాపెట్టు, ఆగష్టు 16:— కుక్వారమునాడు డాన్యూబునదిలోనికి ఆంగ్లేయనౌకలు వచ్చినవి. అక్కడిపడకల రాకపోకల నవి కనిపెట్టుచుండును. ఆంగ్లవానికులను ప్రజలు చూచి తమసంతోషమును ప్రకటించిరి.

బోల్షివిక్కుల దుర్గయుములు.

బుడాపెట్టు, ఆగష్టు 18:— బోల్షివిక్కుసేక కిదివరకు సేనానిగనుండిన కాంతనీకును విచారణచేసిరి. ఆవిచారణ నిన్ను ను పోలీసువారి పృథానకార్యాలయమునందు జరిగెను. రుమే నియనులు ఖయదీని కోట్టిసెట్లు కనుపించుచుండెను. ఎంతోమం ది సాక్షులు గడిలో నుండిరి. యర్నావెంపెయ పట్టణములో ఖయదీ ఉత్తరవునాద 800మందిని కధించిరి. సాక్షులెన్నియో కంగతులు చెప్పిరి. అందులోనిది ముఖ్యమైనది. రాను సేరము

చేయలేదని ఖయదీ చెప్పుకొనెను. బోల్షివిక్కు ప్రభుత్వమువారి యుత్తరవుప్రకారము తాను సంపరింశింపబడినాడు. బోల్షి విక్కులు మాత్రమేసిన వారికను తన్నియో డాన్యూబు నది నుండి తీసినట్లు పోలీసు పృథానాధికారిలో మాట్లాడగా చెప్పెను. అందులో నైద్యపండితుని కనుకూడ దొరకెను.

ఇటలీ

ఇటలీయుద్ధనౌక.

లండను, ఆగష్టు 17:— నూజుబుకాలన కోకనాక అడ్డుగ పడియున్నదని ఇదివర కోక సంతోషమువచ్చెను. అనాక యిటలీవారిది. యుద్ధనౌక పేరు బాసిల్గా. అది ప్రేలిపోయిన కోక ఆగష్టు 18.

జర్మను

బ్రిటిషు ఆక్రమణనైపుణ్యము.

కోలూ, ఆగష్టు 17:— బ్రిటిషు ఆక్రమణనైపుణ్యం దలి నైపుణ్య విశేషముగ విడువబడుచున్నాడు. ఒకొక్క మారనేక కటాలముబ్బిబ్రిటిషు దివులకు మరలుచున్నది. కోక లకు సహాయ మొనరింప గోరు నైపుణ్య పూర్తిజీతము మీదనే అట్లు చేయునట్లు బ్రిటిషు నైపుణ్యాధికారుల లవకాళము నిచ్చు చున్నాడు.

రష్యా

బోల్షివిక్కుల సిద్ధి.

లండను, ఆగష్టు 15:— రష్యానందలి బోల్షివిక్కు ప్రభుత్వసిద్ధి నానాటికి దుర్గమము చున్నది. బుడాపెట్టు నందలి స్థితిగతులును, బేలాకుసుగారి కరాజయమును బోల్షి విక్కు నైపులకు చాల అదైర్యమును భయమును గలిగించినవి. బోల్షివిక్కు ప్రభుత్వమును మరల దృఢపరచుకొనునను ఉద్దేశ్య మతో వివిధ కక్షల వారు సభల కాహ్వానింప బ డిరి. వెనుగారు మాస్కోనగరమునకును, రాకేయస్కోగారు రీపుకును బోల్షివిక్కు సభ్యుల కాహ్వానించిరి. జనరలు డెనికిగారి నైపుణ్యము పోల్షావానత్తరమునకే బోల్షివిక్కు నైపుణ్యములను చాలబాధించుచున్నది. కేపునమామున కోక మంది రైలులు తిరుగుబాటుచేయుటకులన యుక్రేనియను లొనర్చు అనన్యుందనమునకు బాగుగ నిలువజాలకున్నాడు. లోవులో కావలి నైపుణ్యలన్నియు చుట్టుముట్టుచుండ కేపును సంరక్షించుటకుగూడ ప్రయత్నము లొనరింపజాలకున్నాడు.

తపాలాద్వారా కోటియండికి గణితావధానము.

నోటీసు.

ఇన్నుభిక్షముచేయుట వడ్డీలేకకలు మొదలగు తక్కు లను ఆనేకమందికి ఒకటే జవాబు వచ్చునట్లును, నేరేయ జ వాబువచ్చునట్లును, వారు వారు కోరిన జవాబులు వచ్చున ట్లును ఈ మూడు విధముల తక్కుల నిచ్చుట ఎటుకూడినను వారు వారు కోరిన సంఖ్యలు వచ్చునట్లు 16, 25 గట్టుల పేజీకే స్వేచ్ఛను భర్తీచేయుట వడ్డీలేకకలో సగమును బ మాజునమును కోరుకొనిచ్చి మిగిలిన సగమును భర్తీచేసి ఆం దరికొకటే ఆసలు జవాబు వచ్చునట్లు తక్కులనిచ్చుట కోరిన తేదీని చూపుట కోరిన వారమును చెప్పుట మొదలగు 17 వి యములలో రాబోవు సెప్టెంబరు 15 తేదీన గణితావధాన ము జరుపబడును. ఈ తిత్రిముజూచి ఆసంకింప గోరువారు రాబోవు సెప్టెంబరు 1-న తేదీలోగా ఈ క్రింద జేవ్రాలు చేసినవారికి 8 ఆదాయి మట్టు కు బంపకలెను. సెప్టెంబరు తే 1 దికే పంపువారి కోక 4000 సంవత్సరముల కాలెడ రుచి తముగా పంపబడును. పేరు వైవిలాసము విశేషము వ్రాయక లెను. ఈ విషయములను గురించి వివరము గోరువారు 2 ఆ డాలపోస్టుబిల్ల పంపి కనుక్కొనవచ్చును. ఏబిట్లు రు 5లకు 11 అపి కేవనులను రు 25లకు 57ను రు 50 లకు 115 న్ను రు 250 లకు 577 న్ను ఈ విధముగ పంపవచ్చును.

ఇట్లు నుజువిధేయుడు

పాంచాళవరపు వెంకటసుబ్బారావు.

శ్రీ ఆంజనేయస్వామివారి వీధి,

కంగోలు, గంటూరు జిల్లా.

(2) కుమ్మరోగమున కమూల్యముగు మందు. ఇది మిగుల హాకర్మకరమగు మందు. తది తమనైపు కోజులు రాయుటకులన తెల్లని మచ్చలు, అట్లుకాక చర్మము వై మరయేవిధమైన రంగులను నిర్మాణముచేయును ముఖ్యము గా వీ కోగమునకు బ్రాక్రిటిసికోను (భాతరగు) కుం దిదియే దీనికల టిన్న 1-కి తపాల్ చార్జితో సహా రూ. 4-8-0. 1646] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

విద్యాంధు దేశము: శాంతి

సంధివిల్లుగుర్వి గరిసోమవారమునాడు జరిగిన చర్చ నుబట్టి విద్యాంధు దేశ విషయమున ప్రభుత్వమువారి కెట్టి విధానమును లేనట్లు స్పష్టమగుచున్నది. విద్యాంధు దేశ పాలనమున కెట్టి నిర్మాణ విధానమును లేకుండుట పాపకరము; మరియు ప్రభుత్వమువారి విషయమున మొదట కృషి సలహా పోయినయెడల ఇతరులైన నదికిగడంగుట పాపకరము. లేకటి దినమున ఈ సమస్యపరిష్కారమున కుపకరించు కొన్ని నూతనములను మేము నిర్వహించెదము. ప్రపంచ శాంతిని సహజముగా నుంచుచున్నపుడు, విద్యాంధు దేశ శాంతి కెట్టి యశాశ్రయము కలదని పలికిన విద్యాంధు సభ్యుల యెడల మాకు సానుభూతి గలదు. కాని అంతర్జాతీయ సంధి ప్రక్రియను విద్యాంధు సమస్య పరిష్కార నూత్రముల తొన్నడని మీరు కోరుట ధీమాకాదు. విద్యాంధు సమస్య గ్రామీణ రాజనీతిజ్ఞులు పరిష్కరింపవలసినది. శాంతి ప్రభుత్వమున స్వీకృతమునందే యుండవలెను. కడపియైనను సంకల్పములనుండియు ప్రపంచ శాంతి కై మనము కృషియుచున్నాము. దేవుడుండే, ఈ దీవులలోనే తీవ్రమగు ఆశాంతి వ్యాపించి యుండుట మాస్వాస్థ్యము. వివిధ సమస్య మన స్వతంత్రవిషయములను మార్చిమేగాక మన అంతర్జాతీయ సంబంధములను గూడ మార్చు మొదించుచుండుటచే నది కార్యకలకముకంటె పెక్కుడు తీవ్రమైనదని అంగీకరింపక తప్పదు. స్వామి సంధి మొత్తముమీద ప్రజలందరినీ నుండు తృప్తికరముగా నున్నదని చెప్పవచ్చును. ఇదియే ప్రజల మానసములను కలవరకరచుచున్నది. ఈవిషయగ చర్చకు విద్యాంధు దేశమువలన ప్రాతినిధ్యము హెచ్చెను. సంగ్రామ సమస్య భావిస్తే నిర్ణయమునకు దొడ్డుచున్నది. సోమవారమున జరిగిన చర్చలన, మనమింతటినుండి మాత్రము భావములతోడను, మాత్రమే భావములతోడను భావనయ్యలను పెద్దపాపములను నది తెల్లము కాకపోదు.

లాయడు బాడ్లిగారి యంతస్యాసము భూతకాల చరిత్రమునాడుగ తెలిపినది. సంగ్రామమున కుట్టుకుదకు మనకు సంపూర్ణవిజయము కలిగినది. ఈ విజయమునకు ప్రభుత్వము కంటె ప్రజలే యెక్కుడు కారణభూతులని చెప్పవలసియున్నది. ప్రజల దృఢాభ్యుదయమునకు ప్రభుత్వమువారి బలము కలిగినది. దీనిచేత, సంగ్రామము సంధియైయుండు ప్రయత్నము జరిగినది. సంగ్రామ సమయమున గూడ ప్రజలకును, ప్రభుత్వమునకును గల అన్యోన్యసహకారము పెరిగియెను. సంధి సమకూడినతోడనే స్థితిగతులు మారినవి. అప్పుడు పాలనా యంత్రాంగమునాడును బలవంతమగు వాడైనను అంతోప ముదయించినది. కాని యంతరమున ప్రభుత్వము వారి విషయమున నాడుకర్తవ్యము మహిమ కలిగి బాధలైరి విద్యాంధుదేశ విషయమున లాయడు బాడ్లిగారి యంతస్యాసము నందలి వాదములు సర్వదూరములై, తీర్మానములు అసంకల్ప ప్రకరములై యున్నవి. విద్యాంధుదేశ మైక్రొకలేకయున్న దనియు, అది యేకజాతీయక సందేశదనియు మీరు చెలిపిరి. ఎంతవరకు స్వయం నిర్ణయమునాటి మీ దేశమున కడప క్రిందపక్షములను విషయము గూర్చి మామూలు వాదములే మీ పలికి యుండిరి. ఆతి సమీపముననున్న విద్యాంధు, బ్రిటన్ దేశములకు నిరంతరవిభేదములుండుటకు మీరు దింతించిరి. అంతటితో మీపని అగినది. ఈ విషయముగూర్చి మీరు తమ విచారమును వెల్లడించిరి. కానియది కార్యచరణయోగ్యమగు విషయము. ప్రస్తుతము విద్యాంధు దేశమునెడల జాతు భావము సంగ్రామసమయమున జూపిన యెడల జర్మనులు చాలకాలము క్రిందటనే లండను నగరమునకు విచ్చేసియున్నారు. వివిధ సమస్య కలిగినమైనదే! కాని మనము రాజనీతిజ్ఞులను, ప్రభుత్వములను ఇట్టి సమస్యలను పరిష్కరించుటకే యేర్పరచితిమి కాని, మీని గూర్చి విచారిం చుచు కాలమును వ్యయపరచుటకు గాదు.

ప్రభుత్వమువారి అలస్యమునకు విద్యాంధుదేశ విషయము మాత్రమే యాదాపరణముకాదు. దేశపుటార్థి కస్తి సమస్యయందుకూడ ప్రభుత్వమువారు సామర్థ్యమును చూపుటలేదు; అంతకామునబట్టి కృతవరములను నిర్ణయించు సంబంధవిధానము ఆకలంకింపబడుచున్నది. సంఘసంస్కరణవిషయమున గూడ కెట్టి విధానమును నిర్ణీతము కాలేదు. మనకార్యక విధానమునగూడ కెట్టి నూత్రియను గోచరించుటలేదు మన యి ప్రతినిధియమును ఆలించుచున్నాము. ఇది యెల్లప్పుడును అపొయికరము! దూరదృష్టిలేమో, అవసరమగునపుడు

తొందరకార్యచరణమునకు గడంగుకద్దతి మన కిదివరకు చాల నువకరించినది. కాని యిందుమూలమున నపాయములు కలవు. ముఖ్యముగనే మనసమస్యల నన్నిటిని దూరదృష్టితో పరిష్కరింపజూచుకొనినయెడల సంతకలభివాంక్షముగ నుండును. దూరదృష్టితో, రానున్న విషయములను గ్రహించుట వశమని కేకలులేల. మన గుర్తించుట వశమని భావము గలిగియున్నప్పుడు, ప్రభుత్వమువారికిను కెట్టినిర్ణీత పాలనావిధానము గాని, ఆదర్శములు గాని లేక ప్రాంతవద్దకు లను కట్టుకొనియే యూహలూచుచున్నార. ఈనడుమ రాజనీతియు గూర్చియు రాజనీతిజ్ఞుల గూర్చియు కేకలు భావములు నుండు పరితర్జనము కలిగినది ప్రభుత్వమువారికెట్టివై తగ్గినది. పాలకులు తమ కార్యములవలన తయ్యము సమర్థించుకొనవలెను ప్రభుత్వమువారి యొక్కయులు సుపర్యయ లగువరకును కొంతవేది యుండుట మందెదని కొందరు తెలుపుదురు. కాని, ప్రభుత్వమువారు మిన్నవన్నప్పుడు వారికి నుడువుటకేమియులేదని అనుభవప్రాయముగ మనకు తెలియును. తనియెడల విద్యాంధు దేశ పాలనమున మనకు గలిగిన అపజయముగూర్చి ప్రపంచమందంతటను అల్లకిచేయుచున్న సమయమున మిగుల ప్రాప్తించును, కలిగించును అగు నీసమస్యను పరిష్కరించుటకు బదులు చుంతులు మూకభావమును వహించుటయం దిద్దమేమి!—“లండను తెచ్చు” వత్రిక.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస
శ్రీరామకృష్ణులు. శ్రీనివాసభక్తులు. కలిగినను కలిగిన దగినది. కొద్ది కరుణామాత్రము మిగిలియున్నది. కృతపరుడు (తలి 1-4 య 0.12.0, పోస్టేజి య 0.8.0, శ్రీరామకృష్ణమందిరం, గొడుగుపేట, మచిలీపట్నం. (1700)

Seeds & Plants.
నానావిధ చెట్లదినుసులు.
మెడల్లు పొందిన నేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు తలు విధమైన చెట్లదినుసులు యింక అనేక విధములయిన మొక్కలదినుసులు నీరు, కాలు, కాలువరాలు, విత్తనముల నర నుక గ వికలంబుచును. కావలసిన వారు అర్థదా ప్రాంత పంపి, వటుమతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాట్రులు కంపుతాము కాబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
ఎన్. కె. ఐ. కౌడర్ మీరాసాహేబు (1718) విత్తనములు, మొక్కరత్రుడు, నేలం.

మల్లుచీరలు
అంకవస్త్రములు 1-4 య 8-8.0 మధుర బుట్టాచీర చాయకు గ్యారంటీ. 16 మూల నిడివి 2 1/2 మూర వెడల్పు చీర 1 కొనువారికి ఎలక్ట్రిక్ కండాలదండ 1 ఇశాం. మీర 1-4 య 4-8.0. టెన్సినిస్కా పార్సీచీరలు అందమైన పువ్వులు వేసినవి (మూరంగులుగలవి) చీర 1-4 య 7-4.0. బాలమనీ చీర 1-4 య 4-8.0 నాకా యజురం కట్టుకొంగు జలతారు సహా చీర 1-4 య 5-8.0 కలకత్తా కాఫీలరు సాదా 1-4 య 8. (580) బహునియ (ప్రేడింగు కంపెనీ, సాపుకారుపేట, మదరాసు.

ప్రకటన
మహా మహాపాత్రాయ కొక్కండ వెంకటరత్న కవి నిరవతరములైన అమరకవియైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. అంభి భాషాభిమాన తెగలైనగ్రంథముల నయ్యవేయించుట వెల్లడలేని వెంకటరత్న కవి కుటుంబమునకు దగిన భవనహాయములే గ్రంథముల విషయమై సర్వస్వాంతర్యములను బడ యగలరు. అందువలన భాషానైపుణులు జేయుటయను నిష్పచాయ నీతియందున్న వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము చేయుటయను రెండు శుకృతములు గలగ గలవు.
1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి కాచలమహాత్మ్యము (ప్రబంధము) 3 అజామిలో సాఖ్యానము, (యక్షగానము) 4 సత్యనారాయణపాదము (ప్రబంధము).
ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరువారు క్రింది విరువాత ప్రాసీకరింపవలయును.
వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము తంబునెట్టి పిగ్గ, మద్రాసు.

మలయ చందనము
(1251) టెక్సోగమునకు మరకము నుండు పువ్వుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. అట్టియు లేదు పిడికానీ యున్న గు కళాపరిశ్రమ వలెను. ఈవృత్తి పైన మా ముదతదంపను ఎటువై కెలెవు, వచ్చు లను మూడు సభ్యులు టెక్సోగమును మానువూలలో మానుము. డబ్బీ 1-4 2.0.0 కంపుకొనార్చు. రామమండ్రి.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమున కార్యకర్తలమును పొంగుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధముల అనుసరించుటవలన నీ కలుగుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమును మునుక వేసి కేరసాఖ్యమును దృఢపాత్రమును, ఆ యువ్యునిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇశాముగా నీయబడును. ప్రాప్తుచార్జి యే మే ఖరీదీ కంపెనీ ను. వెంటనే వ్రాయుకొరదము. (219)
వైద్యశాస్త్ర ముదేశంకర్ గోవిందశి, ఆలంకరిగనా కొవ్వలము, 157, బాద్యోమద్రాస్

శ్రీమదాంధ్ర శ్రీభాష్యము
గౌరవకర కావ్యరత్న, వేదాంత రత్న, శ్రీరామకృష్ణ వేదాంత వాచసర్పి శ్రీమాక కందాడై శేషచార్యులవారు. ఇయ్యది శ్రీ రామనంద నిరవతరమై శ్రీ భాష్యంబని ప్రసిద్ధి కెక్కిన బ్రహ్మసూత్ర భాష్యమునకు సరియైన తెనుగు. విశిష్టవైదిక సిద్ధాంతమును తెలిసికొనుటకు ఎక్కువ యుపయుక్త మయినదిగాను శ్రీ వాచసర్పి దేవ్యార్ ప్యా మి మొదలగు పెద్దలచే ప్రశంసితము. ఇది సంవిక 1-4 80 పేజీలు గల 16 సంచికలుగా రాయల్ ప్రెస్ ను మంజూరిగా కాగిత ములమీద అచ్చువేయబడుచున్నది ఇంతవరకు 8 సంచికలు మాదిరియయి. ఈ 8 సంచికలను పుచ్చుకొని చందా దాడలు గాం జేరువారలకు కక్కిర సంవికలు మాసం 1-4 ఒక సం విక కంతుక విషేష్యగా పంపబడును.
వలయువారి కిండి విలసమునకు వ్రాయును. యమ్. ఆర్. చంద్రా అండ్ కంపెనీ, వై నాబజారు రోడ్డు, మద్రాస్.

హాభ్యపు వేంకటాచలవణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.
1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్మీవేంకట స్వేద రోగములు లక్ష్మీవిలాస రసమువలన నిరోధింప యెన్నార. ఒక యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల నీసా తయయెద్ద సంవేదనీ స్వేదకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము వేంకటేశ్వరేశ్వర శాస్త్రి కంకోనముగ లెక్కలగు. విసర్జనము, మూడరి శాబ్దక భక్తములు, గన్ని పారము మొదలగునవి కచ్చుక గుణమునకు నీసా 1-4 1.0.0, 5-8 1 ఇశాం. (894)
2. శ్రీనివాస తెలుగు:—శ్రీనివాస గ్రంథము, సంకలన కొన్ని పోవుటకు మంజురు. నీసా 1-4 0.8.0, 5-8 1 ఇశాం
3. వైద్యుల రాసరం:—శ్రీనివాస సేవింపినవృత్తికంపెనీయే మాత్రమున కచ్చుక (కలరా) వాంతిభేది, కిరణ్దేది, అశిర్ల శేతులు గుణము కాగలరు. నీసా 1-4 1.0.0, 5-8 1 ఇశాం
4. బాలసుఖోదము:—బిడ్డలకు బలకారి, తియ్యక మందు. గుండము, మలబద్ధము, అశిర్ల భేది, కృతకము, కడు తృప్తి ముండుట. ఆకలితీవ్రండును మొదలగునవి గుణములు కచ్చుక పుష్టిగలవారగుదురు. నీసా 1-4 0.12.0, 5-8 1 ఇశాం
5. సోకామయదార కస్తూరీమృతము:—బిడ్డలకు కడు శుష్ణముకలిగినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణ కాశి. మంతము, వడికము, వద్ద, బిశర్లము, కిర కాశం, పార్శ్వవా ముఠ, మలబద్ధం, భృగం, చలిజ్వరము, మర్మలము మొదలగు యింక అనేక రోగములను మునుపేయక (801)
180 మూత్రము గల నీసా 0.4 0
తపాలు కచ్చుతో 6-8 1.8.0
" " 12-3 2.18.0
" " 25-4 5.8.0
(తలి వేంకటేశ్వర మహా అనుపానము కెనుగిర కంపెనీయకు, శ్రీ సీతారామన వైద్యశాల, మద్రాసు)

